JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1856. Zaturdag 27 September. N°. 78.

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . *f* 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot ELF ure's voormiddags.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doet te weten:

dat Hij,

door den Koning gemagtigd zijnde tot weder invoering der opiumpacht op Billiton;

lettende op de art. 29, 31, 33 en 58 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indie;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Gerekend van 1o Januarij 1857, in te trekken de publicatie van 15 Maart 1852 (staatsblad no. 22), houdende verbod van den invoer en het bezit van opium op Billiton en Onderhoorigheden.

Art. 2. Te bepalen dat, ingaande met 1o. Januarij 1857, het regt tot den verkoop van opium op Billiton en Onderhoorigheden ten voordeele van den lande zal worden verpacht.

Art. 3. Met dien dag op dat gewest van toepassing te verklaren het reglement voor de opiumpacht in de residentien Banka en Palembang (staatsblad 1855 no. 71), zonder het daarbij behoorende additioneel artikel.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Buitenzorg*, *den 24sten September* 1856.

Chs. F. Pahud.

De Algemeene Secretaris,
Van de Graaff.

[*Staatsblad* No. [illegible]]

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van 19 April 1856 litt. A no. 33, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland *O. W. Swaving*, laatst controleur der 2de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures in Nederlandsch-Indie, verleend eene nadere verlenging van verlof voor den tijd 6 maanden.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 17den Mei 1856 litt. A no. 4, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland *G. van de Poll*, laatstelijk controleur der 2de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures op Java, andermaal verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van 6 maanden, buiten bezwaar van den lande.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 20sten Mei 1856 litt. A no. 4, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland Jhr. *M. Rendorp*, laatstelijk controleur der 2de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures op Java, voor de laatste maal verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van 9 maanden, buiten bezwaar van den lande.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Eervol, Mr. *J. van Gennep*, als lid in den landraad der stad en voorsteden van Batavia.

Ontheven:

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de opziener der 2de klasse bij de indigo cultuur in de afdeeling Poerbolingo (residentie Banjoemaas) *C. W. Frederiksz.*

Benoemd:

Tot omgaanden regter in de 1ste afdeeling op Java, de president van den raad van justitie te Padang, Mr. *W. Rappard.*

Tot advocaat en procureur bij den raad van justitie te Soerabaija, Mr. *J. van Gennep*, gewezen lid in den landraad der stad en voorsteden van Batavia.

Tot 1ste commies bij den algemeenen ontvanger te Soerabaija, de 2de commies bij de directie van financien *J. B. Malherbe.*

Tot controleur der 1ste klasse, tevens belast met het civiel gezag te Natal (Sumatra's Westkust), de controleur der 2de klasse, belast met het civiel gezag in de XX Kotta's, *H. J. J. Gout.*

Tot controleur der 2de klasse, tevens belast met het civiel gezag in de XX Kotta's, de controleur der 3de klasse, belast met het civiel gezag in VII Loera en VIII Kotta's, *A. F. Intveld.*

Bij de Subcommissie van Onderwijs.

Ontslagen:

te Cheribon.

Eervol, als leden, *J. A. Caperss* en *W. Bakhuis*; onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezen diensten.

te Banjoewangie.

Wegens vertrek, eervol, als lid, *J. C. Pieplenbosch.*

Benoemd:

te Cheribon.

Tot leden, *A. M. van Deinse*, eerst aanwezende ingenieur van den waterstaat, en *B. Feist*, gepensioneerd officier van gezondheid, belast met de civiele geneeskundige dienst aldaar.

te Banjoewangie.

Tot lid, dr. *H. Zollinger.*

te Amboina.

Tot lid, *W. A. C. Ardesch*, kapitein der infanterie.

Goedgekeurd:

Dat door den Gouverneur der Moluksche Eilanden

Is Ontheven:

F. M. G. van Cattenburch, assistent-resident en magistraat te Amboina, van de verdere waarneming der betrekking van lid bij de sub-commissie van onderwijs aldaar.

Militair Departement.

Bevorderd:

Bij de Geneeskundige Dienst.

Tot officier van gezondheid der 2de klasse, de officier van gezondheid der 3de klasse *C. L. Doleschall.*

Door *E. C. Hofland* en *A. W. de Groot*, echtelieden, wonende op de vrije landen Pamanoekan en Tjiassem, (assistent-residentie Krawang), is bij rekest van 28 Augustus 1856, aan Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie het verzoek gedaan dat aan hunnen wettigen zoon, *Jacobus Albertus*, moge worden vergund, bij zijnen geslachtnaam dien te voegen van *van 't Wout*, en alzoo in den vervolge zich te mogen noemen en schrijven *Jacobus Albertus van 't Wout Hofland.*

Geschiedende deze aankondiging in voldoening aan artikel 7 van het burgerlijk wetboek voor Nederlandsch-Indie.

BATAVIA, 24 *September* 1856.

De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

Advertentien.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat door den resident van Soerabaya, op Dingsdag den 14den October 1856 eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor den onverwijlden overvoer van Banjermassing naar het eiland Onrust, van 1000 ton steenkolen.

De assistent-resident voor de policie der stad en voorsteden van Batavia, brengt ter kennis van belanghebbenden, dat op zijn verzoek eervol als wijkmeester der 17de wijk de heer *J. P. Louran* ontslagen en in diens plaats als zoodanig benoemd is de heer *G. P. Landberg.*

De resident van Banka geeft kennis, dat 2 dagen na aankomst te Muntok van de op den 11den October 1856 van Batavia vertrekkende mailboot, door hem zal worden opgeveild de verpachting der landsmiddelen in de residentie Banka, over het jaar 1857.

Vendutien.

Maandag 29 September, voor het woonhuis van den heer *D. T. Pryce*, op Kramat, door *John Pryce & Co.*

en

In een der localen van *E. Moorman & Co.*, aan de groote rivier, door *Vaupel & Co.*

Alles Zaturdag en Zondag den 27sten en 28sten dezer in voormelde pakhuizen voor een ieder te bezigtigen.

Dingsdag 30 September, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer *Despéroux*, gang Chaulan, door *van Slooten, Morgan & Co.*

en

In de toko van *T. Crone, van der Beek & Co.*

Woensdag 1 October, voor het woonhuis van Mr. *A. J. Bake*' op Noordwijk, door *Vaupel & Co.*

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor de pakhuizen van *Adam & Co.*' door *Gebr. Roselje & Co.*

Donderdag 2 October, tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Vaupel & Co.*

Vrijdag 3 October, voor het commissiehuis van *van Slooten*, *Morgan & Co.*

Vertrekkende Personen

S. Meijers.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 22 tot en met den 24 September 1856.

JAVA HOTEL. *W. Ruker*, van Salatiga. — *Rhaden Bagoes Moedjarap*, van Soeracarta. — *J. A. W. Pott*, van Amsterdam. — *C. L. Kerdel*, van Schiedam. — *E. M. Roselje*, van Idem.

MARINE HOTEL. *R. Grivel*, van Amsterdam. — *J. A. Ballot*, van Zierikzee. — *J. J. Prange*, van Rotterdam. — *N. Dijkema*, van Idem. — *Th. Keus* en *Echtgenoot*, van Idem. — *F. Zeemon* en *Echtgenoot*, van Amsterdam. — *L. Zwannenberg*, van Hamburg. — *F. Hugenholtz* en *Echtgenoot*, van Soerabaija. — *F. B. J. M. Huijser* en *familie*, van Idem. — *H. D. A. van der Goes* en *Echtgenoot*, van Amsterdam. — *B. A. K. Fieriks*, van Rotterdam. — *C. van Vlissingen*, van Samarang.

HOTEL DES INDES. *A. W. F. van Teutem*, van de Reede. — *F. Le Boxer*, van Havre. — *E. M. Bergas*, van Idem. — *E. Guillot*, van Idem. — *M. N. van Meeverden*, van Soedimara. — *Lim Som Hoat*, van Buitenzorg.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *A. J. Huntermann*, van Samarang. — *D. A. Koekelis*, van Indramaijoe. — Mevr. *Koekelis*, van Idem. — *J. G. Westhorst*, van Amsterdam. — *E. Spicer*, van Hongkong.

HOTEL WILLEM II. *Von Salomon*, van Samarang. — *A. Stell*, van Onrust. — *Zoutman*, van Padang. — *de Graaff* en *familie*, van de Reede.

Advertentiën.

Gehuwd:

W. A. C. ARDESCH
en
Jonkvrouwe J. D. GOLDMAN.

AMBOINA, 6 *Augustus* 1856. (2367)

Getrouwd:

A. G. F. VAN ZEE,
1ste Luitenant bij de Infanterie
met
E. R. MICHEL.

REMBANG, 18 *September* 1856. (2330)

Getrouwd:

J. J. MIJNSSEN
Weduwenaar van *U. S. M. Jeekel*,
met
M. A. BUTIN BIK.

BATAVIA, 17 *September* 1856. (2382)

Getrouwd:

O. H. MUSCH,
1ste Luitenant der Infanterie,
met
L. C. WEBER.

BUITENZORG, 24 *September*. (2360)

Bevallen van eene DOCHTER, *H. C. A. Lammers van Toorenburg, von Winckelmann.*

TROGONG (PREANGER REGENTSCHAPPEN),
14 *September* 1856. (2321)

DE VALKENIER. (vervolg.)

Als een huwelijk officieel bekend gemaakt en er bovendien een luisterrijk verlovingsfeest gevierd is, gebeurt het dikwijls, dat men in den tijd, die nog verloopen moet, eer het huwelijk voltrokken wordt, niet regt weet, welke houding men aannemen, en hoe men den tijd genoegelijk slijten zal. Men wil het minnend paar niet meer zoo zeer beperken als voorheen, en evenwel kunnen alle regelen der étiquette niet uit het oog verloren worden; daarom neemt men, ten hove en in aanzienlijke huizen, dikwijls de toevlugt tot gezelschapsspelen, concerten, tooneelvoorstellingen, enz., om op die wijze een onzijdig grondgebied te bezitten, waarop de verloofden vrijen omgang met elkander kunnen hebben, zonder dat het deftige gezelschap hen hinderlijk behoeft te zijn en hen toch niet geheel vrij maakt van allen zedelijken dwang.

Het stuk, dat ten hove gegeven werd, was eene vertaalde vastenavondklucht van Florian. Graaf Frederik speelde voor Pierrot. Georgina was eene zoo uitmuntende Colombine, als ooit de planken betreden heeft. Hun spel werd met luide goedkeuring ontvangen, er scheen geen eind te zullen komen aan het daverend handgeklap. Het belangwekkendst was voor de toeschouwers te bemerken, dat Colombine, nadat zij hare schroomvalligheid had overwonnen, geheel en al scheen te vergeten, dat zij zich tegen over het publiek bevond, zoodat men bij de uitbundige vrolijkheid, die zij wekte, ook hare geestigheid moest bewonderen. Boosaardige lastertongen durfden er zelfs van zeggen, dat het spreekwoord: »Stille waters hebben diepe gronden," hier ook weder bewaarheid werd.

Graaf Frederik was, na het vertoonen dezer klucht, opgetogen over zijne bruid: vroeger wist zij zich behoorlijk voor te doen, maar nu kon zij schitteren, — dat streelde zijne ijdelheid.

Toen Georgina haren geliefden bruidegom een goeden nacht had toegewenscht en zij, op hare eenzame kamer gekomen, zich zelve afvroeg, wat er nog aan haar geluk ontbrak? moest zij daarop antwoorden, dat er niets aan haar geluk ontbrak, dat zij volmaakt gelukkig was.

Zoo dacht, zoo droomde de blijde bruid, en in dezelfde gemoedsstemming ontwaakte zij; maar zij had naauwelijks een luchtig ochtendgewaad aangetrokken, toen haar een briefje gebragt werd van den volgenden inhoud:

»Lieve gelukkige Georgina!"

»Wees zoo goed den over-brenger van dit billet al de brieven mede te geven, die gij van tijd tot tijd van mij hebt ontvangen. Ik zal, zoo gij er nog prijs op stelt, er zorgvuldig op passen. Ik wilde mij zoo gaarne den tijd, dien ik op het land zal doorbrengen, veraangenamen door onze briefwisseling nog eens te doorbladeren, daar er stof genoeg in voorhanden is om er een boekdeel meê te vullen.

»Neem dezen inval uwer vriendin ten gunstigste op. Wie niet zoo gelukkig is als gij, moet zich met de kleine genoegens des levens tevreden stellen.

uwe Melanie."

Georgina, die naar de hertogin moest, had naauwelijks den tijd om de brieven in een pakket te doen en er deze weinige woorden bij te voegen:

»Hiernevens de brieven, die vroeger mijn eenigst levensgeluk bevatteden! Bewaar deze ontboezemingen van het gevoel uws harten als kostbare parelen, want zij zijn mij zeer dierbaar.

B. 19 Mei 1842 Voor eeuwig als altijd
uwe Georgina."

Dien avond kwam graaf Frederik niet op den gewonen tijd een bezoek afleggen, en den volgenden dag ook niet. Er werd hem eene uitnoodiging gezonden; maar hij was niet te huis en had geene boodschap achtergelaten.

Dit verwekte algemeene verwondering, ja, meer en meer bekommering aan het hof; op den avond van den 20sten Mei zat Georgina aan de piano en zong, — even als Desdemona — het beroemde lied uit den Egmond van Göthe:

Ontijdig bevallen van een dood Kind
(2381) de Wed. J. P. HANSEN, geb. Saagmans.

Madioen, 16 September 1856.
Eenige kennisgave.

Heden beviel van eene DOCHTER, M. W. Radijs, Vijsma.

Batavia, 22 September 1856.
Eenige kennisgave. (2328)

Bevallen van een ZOON, M. J. van Maris, geb. Dufour.

Tjiandjoer, 23 September 1856. (2399)

Bevallen van eene DOCHTER, J. M. H. C. H. Brouwer, geboren de Virieu.

24 September. (2357)

Den 16 Julij overleed te *Rotterdam* na langdurige ziekte, mijnen geliefden vader, den heer *A. J. Hoogendam.*

(2366) A. HOOGENDAM.

Batavia, 26 September 1856.
Eenige kennisgave.

Den 15 September 1856 overleed te Soerabaya, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van circa 54 jaren, de heer *P. W. David von Franquemont*, diep betreurd door zijne kinderen en betrekkingen. (2378)

Na een kortstondig lijden van slechts vier dagen overleed heden tot bittere smart zijner ouders en bloedverwanten, *Douglas Nolten*, 1ste Luitenant, Kommandant van 's Keisers Lijfwacht van Soerakarta.

J. J. NOLTEN.
(2372) J. NOLTEN, geb. *Portier.*

Soerakarta, 16 September 1856.

Na eene gelukkige echtvereeniging van 23 jaren, overleed op heden mijne dierbare echtgenoot *George Seel* in den ouderdom van ruim 53 jaren.

(2377) L. SEEL, geb. *Zwart.*

Buitenzorg, 25 September 1856

Vendutie

Op Maandag den 29 September 1856,

voor het woonhuis van den heer **D. T. Pryce**, op Kramat, door *John Pryce & Co.*

van eenen netten en goed geconserveerden inboedel, bestaande uit mahoniehouten meubelen, spiegels en schilderijen, kristal en glaswerk, eetserviezen, eene piano uit de fabriek van *P. de Ruyter*, hang-, tafel- en pianolampen, alsmede van eene fraaije collectie bloemen. (2350)

Vendutie

Op Dingsdag den 30 September 1856.

wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer **Despéroux**, gang Chaulan, door *van Slooten, Morgan & Co.*

van diverse meubelen, bestaande uit hang- en tafellampen, stoelen, tafels, ledikanten, kanapés, glaswerk, keukengereedschappen, 2 wagens en 2 spannen goedgedresseerde wagenpaarden, enz. (2368)

Op de Vendutie van Dingsdag 30 dezer,

voor het woonhuis van den heer *Despéroux*, zullen almede worden verkocht, een zoo goed als nieuwe handchais met een span paarden en tuig. (2385)

Vendutie van Europesche Meubelen.

Op Maandag den 29sten dezer,

zullen de ondergeteekenden in een der localen van *E. Moormann & Co.* aan de groote rivier vendutie houden van eene groote hoeveelheid in Holland vervaardigde massief Mahonihouten Meubels als:

3 **Pracht Piano's**, expresselijk voor dit klimaat vervaardigt in een fraai bewerkt **Palissanderhout Meubel**, uit de fabriek van *M. F. Rachals & Co.*
5 stellen **Ameublementen** bekleed met velour d'Utrecht, bruin blaauw en groen maroquin leder.
2 **Cleopatras** bekleed met zwart leder.
4 ronde **Tafels** met wit marmeren bladen.
2 Ovale » » » » »
6 **Consoles** met Spiegels en wit marmeren bladen.
6 **Toiletten** » wit marmeren bladen.
6 Idem à Commode.
6 **Waschtafels** met wit marmeren bladen en Waschgereedschap.
6 **Kleerkasten.**
6 **Boekenkasten.**
6 **Etagèrekasten** met Spiegelglas en Spiegels.
2 Idem zonder id.
4 **Bonheurs du jour** met Spiegels.
2 **Buffetten** met wit marmeren bladen.
2 **Spiegelkasten.**
1 **Bloementafel** met Bloempotten etc.
2 **Scheerspiegels.**
6 **Speeltafels.**
2 uittrek **Eettafels** van 24 en 36 Couverts.
12 **Knaapjes.**
12 **Stoelen** à la Voltaire.
4 **Wipstoelen** met rotting zitting.
2 Idem » leder.
2 **Kantoorstoelen.**
2 **Ziekenstoelen.**
Schilderijen in olieverw, **Pleetwerken**, **Vloerkleeden**, Moderateur **Lampen**, etc., etc.

verder

van een factuur Fransche Conserves als: Kisten ingemaakt getruffeerd Gevogelte en Vleesch, Groenten, Truffes, Champignons Sardines, Patés de foies truffées, etc. Vruchten op Brandewijn, Siroop en Water, Geléiën, fruits Candis, Bonbons en Suikerwerk, Olives farcis en au Sel, kistjes geassorteerde Siropen, Prunes d'Ente, kistjes Macaroni en Vermicelli, Soepgroenten, etc., etc.

Alles Zaturdag en Zondag den 27 en 28 dezer in voormelde pakhuizen voor een ieder te bezigtigen.

(2362) VAUPEL & Co.

Vendutie

Op Woensdag den 1 October 1856.

wegens vertrek, voor het woonhuis van den weledelen heer **Mr. A. J. Bake**, op Noordwijk, door *Vaupel & Co.*

van wagens, paarden, benevens eenen zeer goed onderhouden inboedel, 2 piano's, goede hang- en tafellampen, eene klok, (regulateur) zilver, pleet-, porcelein-, kristal- en glaswerk, enz., enz. (2383)

Op de Vendutie van Woensdag den 1 October aanstaande,

voor de Pakhuizen van **Adam & Co.** zal mede worden verkocht:

Een factuur prima kwaliteit Engelsche Parfumeriën, en wel bij kleine kavelingen.

(2389) GEBR. ROSELJE & Co.

Vendutie

op Woensdag den 1 October 1856,

voor de pakhuizen van **Adam & Co.**, door *Gebr. Roselje & Co.*,

tegen 4 pCt. Vendusalaris,

van een Engelsche bendij (Dog Cart), verlakt leder voor rijtuigen en schoenmakers, bendijtuigen met pleet en koper gemonteerd, wagentuigen voor 4 paarden, engelsche zadels, jagtgeweren en buksen in kistjes, schalen en gewigten, pajols, bijlen, scharen, slooten, naalden, eetserviezen, waschschalen, 100 stuks tafellampen, pleeten likeurstellen, Cottage wagenveeren en assen, eene groote partij chitzen, gekleurd katoen, linnen, mousseline enz. enz. (2340)

Vendutie

Op Donderdag den 2 October 1856.

tegen 4 pCt. vendusalaris,

voor het commissiehuis van *Vaupel & Co.*

van diverse lijnwaden, kramerijen, dranken, provisien enz., enz. (2384)

VENDUTIE,

Donderdag, den 2 October,

voor de woning van den kapitein der artillerie *D. P. de Haan*, No. 64 in het kampement te Weltevreden,

van eenen zeer netten nagenoeg nieuwen inboedel bestaande uit banken, stoelen, kasten, ledikanten, enz., enz. benevens een goed gedresseerd troepen paard. (2388)

VENDUTIE

Vrijdag den 3de October,

voor het commissiehuis van *Van Slooten, Morgan & Co.*,

van een groote quantiteit fijne glaswerken, lijnwaden, fijne en ordinaire rhijnwijn, paarden, etc.

en ten 11 ure precies,

van het perceel, in blok O, 5 deel, sectie III, No. 177, buurt of wijk Chinesche kamp (Bazaar Gelap), bij de verponding geregistreerd onder No. 2090.

(2386)

Verkoop van een Schip

In de eerste helft der volgende Maand, dag en plaats nader te bepalen, zal door de Ondergeteekenden, voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan en op order van den gezagvoerder *J. H. Thiernau*, worden verkocht:

Het gekoperd en kopervast Bremerschip

MARTHA,

zooals hetzelve thans ter reede alhier is liggende, groot 262 gemeten lasten en gebouwd van eikenhout, met deszelfs geheelen Inventaris, bestaande in Masten, Stengen, Staand en loopend Touwwerk, Zeilen, Ankers, Kettingen, Sloepen, enz. enz.

Hierop reflecteerenden worden verzocht zich voor informatiën te vervoegen bij de agenten *Metzendorff, Wilmans & Co.*, bij wie men, desverkiezende, toestemming kan verkrijgen, dezen bodem aan boord naauwkeurig te onderzoeken en des noods te boren.

De lijst van Inventaris ligt voor ieder ter inzage bij

(2353) VAUPEL & Co.

Toko Rijswijk.

Ontvangen per *Nehalenia*:

Grasboter, puike Hammen, Zoetemelksche Kaas, gerookt en gezouten Spek, Worst en Kettingsaucijs in kleine vaatjes, Saucijsen in blik, Likeuren van Fokking, Rookvleesch in blik, Ansjovisch, Haring in fleschen, Vogelenzaad, Banket, fleschjes Frambozenkoekjes en Eng. Pepermunt, pullen Siroop, en

per *Scheveningen*:

Echt Antwerpsch Bitter van Bonekamp.

Voorts steeds verkrijgbaar: Artichauds en Fonds d'Artichauds in blik, Patés de Foie gras in ½ en ¼ blikken, Truffes, diverse soorten van Vleesch, gerookte Zalm, Samarangsche Beschuit in ½ en ¼ blikken, Degenkarwatsen en Degenstokken, Kaasdeksels, Handwaschglazen, Arrowroot, Sago, enz.

(2370) VAN GENT & Co.

»In droevige en blijde gedachten verzonken,
Van minnepijn blakend, van liefdegloed dronken."

toen de deur eensklaps werd geopend en de hertogin binnentrad. Met eene gemengde aandoening van droefheid en toorn, wierp zij Georgina een briefje op den schoot, terwijl zij zeide:

»Lees dat eens!"

Georgina las:

»Mevrouw de hertogin!

»Mijn wantrouwen, mijn voorgevoel bedriegt mij zelden. Ik heb nu het bewijs in handen, dat Georgina mij hare hand, maar niet haar hart geschonken heeft; het laatste behoort een ander. Ik ben zoo gelukkig niet; mij heeft zij het mijne ontroofd om het met voeten te treden. Ik vlugt van hier. Waarheen? dat is Gode alleen bekend. Slechts één troost zal mij vergezellen; het aandenken aan de bijzondere gunst van uwe hoogheid. Hoe zou het ook in uw regtschapen hart kunnen opkomen, dat een met uwe weldaden overladen meisje zóó ondankbaar kon zijn. Vaarwel voor eeuwig!

Uw zeer gehoorzame dienaar,
B. 20 Mei (des avonds om 11 ure). graaf Frederik."

»Los mij dat raadsel eens op!" beval de hertogin op een gestrengen toon.

»Hoe zou ik dat kunnen doen!" antwoordde Georgina, terwijl zij bevende den brief terug gaf. »Ik begrijp er geen letter van. De hemel is mijn getuige, dat ik geen schuld heb aan dit alles, en dat ik graaf Frederik hartelijk lief heb. Geloof mij, waarde hertogin, en vertrouw op mijn onschuld!"

»Ik geloof u, mijn lieve kind! en wie zou geen geloof slaan aan uwe tranen?.... Maar welk eene schandelijke misleiding!.... Hier moet gehandeld worden!.... Laat alles aan mij over!"

De hertogin stelde terstond de uiterste pogingen in het werk, om te weten te komen waar graaf Frederik zich ophield, doch alle moeite was te vergeefs.

Intusschen werd het gerucht van 's bruidegoms plotselinge en raadselachtige verdwijning in de residentie alom verspreid, vergroot en met bijvoegselen opgesierd, gelijk dit in dergelijke gevallen altijd gaat. De zaak geheim te houden, was niet meer mogelijk, daar twee dagen later het huwelijk zou voltrokken worden. Het ontbrak niet aan boosaardige aanmerkingen. »Hoe toch zou het mogelijk geweest zijn, dat zulk een ongelijk huwelijk kon goed gaan," was de zachtste aanmerking van den adel, die aan het hof verkeerde.

Na vier en twintig uren de ijsselijkste zielsfolteringen te hebben verduurd, scheen de wereld het ongelukkige verlaten meisje toe niets dan meedoogenlooze vreugde om eens anders smart te gevoelen. Slechts de hertogin bleef haar regt moederlijke genegenheid betoonen; maar daar een ongeluk meestal niet alleen komt, werd deze haar weinige weken later door den dood ontrukt.

Thans geheel alléén staande op de wijde wereld, vond Georgina met een gebroken hart slechts troost in het verzachten van het lijden harer natuurgenooten. Melanie, die na het onbegrijpelijk wegblijven van den graaf weder meer haren omgang gezocht had, trachtte haar het plan om naar Weenen te gaan en dáár zich te wijden aan het verplegen van kranken, uit het hoofd te praten, maar Georgina liet er zich niet afbrengen; zij vertrok derwaarts en zag haar vaderland nimmer weder.

Den 15den Mei, 1848, dus juist vier jaren na het luisterrijk verlovingsfeest op het kasteel van den hertog te B., was zuster Georgina op de vrouwenzaal van het groot-hospitaal te Weenen bezig de zieken te verplegen, toen aldaar op nieuw eene lijderes binnengebragt en op het eenige nog ledig staande bed nedergelegd werd. De kranke was buiten besef en oogenschijnlijk den dood nabij.

»Een doctor!" fluisterde de lijdende, toen zij voor eenige oogenblikken kon denken.

Terstond trad de doctor binnen, die haar een versterkend middel voorschreef, doch tevens verklaarde, dat zij niet meer te redden was, omdat zij te weinig

Théâtre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Lundi, 29 Septembre 1856.

6me et dernière représentation du 5me mois de l'abonnement de la 2me année.

Les 2 premiers actes de

LE BARBIER DE SEVILLE.

(2371)

Cirque Européën.

Direction de MM. *Schmidt, Gunerius & Co.*

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Lundi, 29 Septembre 1856,

Relâche,

(2369)

De ondergeteekenden hebben pas ontvangen:

eene factuur fraaije Engelsche wagen tuigen voor 2 en 4 paarden, bendie tuigen, gestikte zadels, ens., ens.

(2393) JOHN PRYCE & Co.

Verkrijgbaar:

groote pekelharing, 2 rec. het dozijn, gerookt spek en zuurkool bij kleine portiën, allerhande hollandsche en fransche provisiën, Reddorp's handtjesbier, lansbier, pale-ale, Fockinks likeuren, versch banket, bonbons, pistaches, vanille en manille beschuitjes, succade, snippers, gekristaliseerde vruchten, ens.

(2392) J. VAN DEN MUIJSENBERG.

Best Americ. Hooi

à *f* 4 per picol.

Beste Holl. Lijnkoeken

à *f* 30 de 100 stuks.

Verkrijgbaar bij

(2398) JACOMETTI & Co.

Versche
Groentenzaden

bij

(2387) F. GöRING & Co.

S. D. Brandon

heeft weder eene nieuwe zending

MARINE ORNAMENTEN

ontvangen, als:

A. Voor Vlag-, Hoofd- en Inferieure officieren.
B. Voor Officieren van gezondheid.
C. Voor Officieren van administratie.
D. Voor Officieren Machinisten.

Om spoedig, goed en goedkoop bediend te worden, adressere men zich in de Stad of op Rijswijk.

PS. Oud Model Jassen worden tot zeer billijke prijzen tot Nieuw Model veranderd. (2363)

CIRQUE EUROPEËN

à BATAVIA.

Direction de MM. Schmidt, Gunerius & Co.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

***Mercredi le* 1 *Octobre* 1856.**

Exercises Équestres.

1. La Voltige, par M. Hypolite.
2. L'escamotage des Clowns.
3. Figaro en liberté, par M. Schmidt.
4. Saut des Banderolles, par Caroline Breiner.
5. Les Mystères de Paris, par M. Tibbs.
6. Le Trapèze, par M. Baldouin.
7. Le Jeu des Drapeaux, par Mlle C. Tournaire.
8. Mr. Gunerius sur 2 Chevaux.
9. Entrée des Clowns.

20 Minutes d'entracte.

10. Les deux Lanciers.

Prix de l'Abonnement.

Place reservée pour 16 cartes...........	*f* 4 chacun
» non reservée idem..............	- 3 id.
Les enfants au-dessous de l'age de 8 ans idem.	- 2 id.

Prix hors l'Abonnement.

Un billet d'Entrée..........................	*f* 5.—
» » » avec place reservée.........	- 5½
» » » pour un enfant..............	- 2½
» » » pour un officier jusqu'au grade de capitaine........................	- 3.—
» » » pour un militaire jusqu'au grade d'adjudant sous-officier......	- 2.—
Au pour tour pour les Malais...............	- 1.—

On peut se procurer des billets d'entrée et se reserver des places au bureau de la Direction, au Koningsplein, *tous les jours*, de 8 à 10 heures le matin et de 4 à 6 heures l'après-midi.

On commencera à 8 heures du soir. (2404)

S. B. VAN KLEEFF,

op Rijswijk.

In Commissie:

Zingende Kanarievogels met geheel nieuwe Zwitsersche Vogelkooijen op standaards. (2373)

J. Lejeusne

vient de recevoir un bel assortiment de soierie française. Des moires noires et blanches à lignes damassées, des taffetas quadrillés et des robes à volans richement brochés.

Elle a reçu un assortiment de bijoux or et corail, des parures pour dames et enfants, et des broches avec peintures.

Ce 24 *Septembre* 1856. (2352)

La Soussignée a reçue de très jolies fleurs, et des Robes fantaisie differents genres.

(2328) M. JANET.

TE KOOP Op billijke voorwaarden Een zeer goed **BILLART** met toebehooren en lampen, uit de fabriek van *Clausel* te Bordeaux. Adres

(2351) A. THIEBAULT.

Societeit Concordia.

Ontvangen eene Factuur

divers Engelsche Zadels, Race Zadels.
Waarlooze Hoofdstellen, Stangen, ens., ens.
Wagen- en Beadytuigen.
Cristal- en Glaswerk, Karaffen, Wijn en andere glazen.
Tafel Serviezen.
1 partij Amerikaansche Water-, Soda-, Wine-Crackers en Wafer Biscuits.
100 vaten Amerikaansch Meel.
100 blikken Amerikaansch Meel.
1 partij Spermacetie Kaarsen.
1 » Loodwit en Parijsch Wit.
Wollen Dekens en Aalbessensap.
Tot sluiting eener factuur tot zeer billijke prijzen.

(2341) ABEELEN, DENNISON & Co.

Goedkoope en Voordeelige
MEST.

Rolland's British Economical Manure, gebreveteerd door Z. M. den Koning der Nederlanden en aanbevolen door de Maatschappij van Landbouw en Nijverheid.

150 Ned. ponden in het gebruik gelijk aan 400 Ned. ponden Guano, à *f* 30,— per 100 Ned. ponden.

Voortdurend verkrijgbaar en nadere informatiën te bekomen bij

(2335) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

TE KOOP Zeker stuk tuin land, bebouwd met een steenen huis, wagenfoots, stal voor zes paarden, badplaats, allen met pannen gedekt, beplant met klapper en andere vruchtboomen, versierd met fraaije Chinesche bloempotten, gelegen op Jambatan Doea, te bevragen bij

(2320) J. A. HANIBALS, qq.
Kampong Malakka

TE KOOP of TE HUUR

om met 1 December a. s. te aanvaarden het aangenaam op Kebong Sirie gelegen Huis, thans nog bewoond door den Heer Mr. *R. A. Eekhout*, te bevragen bij

(2365) VAN RIET & TER GOUW.

Worden te Koop gevraagd:

14 BANKACTIEN

adres Ls. Z. bij de boekhandelaren

(2390) LANGE & Co.

TE HUUR met 1 October, hetzij geheel of gedeeltelijk, het benedenhuis thans geoccupeerd door den heer A. Bake, bij de onderteekende op Noordwijk.

(2402) A. GUEX DE COUDRAY.

27 *September* 1856.

TE HUUR drie fraaije steenen woonhuizen, gelegen even over de brug van Kramat, te bevragen bij

(2324) SECH NAUM, qq.

Degenen die iets te vorderen hebben van, of te betalen aan nu wijlen den heer *P. W. David von Franquemont*, gelieven daarvan aangifte te doen binnen zes weken na dato aan

de Executeuren,

(2379) C. & L. DAVID VON FRANQUEMONT.

SOERABAYA, *den* 21 *September* 1856.

Een Jong mensch, met de administratie bekend, en voldoende getuigschriften kunnende produceren, wenscht hoe eer hoe liever, hetzij ter hoofdplaatse of wel in de binnenlanden als opziener geplaatst te worden, zijnde hij in die betrekking geruimen tijd werkzaam.

Adres Letter W. S. bij de Boekhandelaar

(2376) H. M. VAN DORP.

---

krachten ontvlugt was.

De Biechtvader van het hospitaal was ongesteld; en daarom moest een jong geestelijke, die geregtigd was tot het aanhooren van de biecht eens stervende, uit het seminarium ontboden worden. Toen deze aan het leger van de zieke trad, begon zuster Georgina hevig te sidderen en wilde zich verwijderen; maar de zieke, die nog een laatst helder oogenblik had, — even als een licht, dat dreigt uit te gaan — rigtte zich half overeind en zeide:

„Geloofd zij God voor de groote genade, die Hij mij nu bewezen heeft. Blijf hier en luister naar mijne biecht! O, dat alle vrouwen haar hoorden om haar tot waarschuwing te strekken!.... Zegen mij, eerwaarde vader! want ik heb groote behoefte aan vergiffenis. Slechts één misdrijf ligt op mijn geweten, maar het is zoo zwaar, dat het mij verplettert, zoo de genade Gods mij niet sterkt!.... Ik had weleer eene beminnenswaardige, engelachtige goede vriendin, naar welker hand een graaf dong, die overvloedig gezegend was met alle aardsche goederen, maar die een zeer achterdochtig hart bezat. Ook ik beminde hem, doch in het geheim en hopeloos. Toen verleidde de jaloezij mij om zijn argwaan te voeden en zijne verbindtenis met mijne vriendin te dwarsboomen. Ik was zeer behendig in het namaken van handschriften; daarom schreef ik eenige brieven, onder den naam van zekeren Leopold, en veroorloofde mij daarin zeer bijtende aanmerkingen over graaf Frederik. Hier voegde ik een briefje bij van mijne vriendin, dat op deze briefwisseling scheen betrekking te hebben. De wantrouwende bruidegom viel in den strik en ik smaakte het genoegen te mogen juichen, omdat zij even ongelukkig werd als ik. Ik hoopte gelukkig te worden: maar de vlugteling liet niets meer van zich hooren; mijne vriendin vertrok insgelijks, en ik.... ik was overgelaten aan mijne kwelling en mijne ziekte. Ik kon niet genezen, want mijn zwakke toestand scheen mij eene straf des hemels te zijn. Ik ging nu naar Weenen, om u op te zoeken, Georgina, maar de dood overviel mij en echter komt hij mij thans wonder welkom. Gij hier, en graaf Frederik dáár aan aan mijn sterfbed.... De ongelukkige Melanie smeekt u om vergiffenis!"

De priester stond als ware hij verpletterd aan het ziekbed, maar Georgina schonk hare vriendin een kus, ten bewijze dat zij haar alles vergaf.

Nu waren alzoo deze drie menschen, die eens door vriendschap, jeugd en levensvreugde vereenigd waren, op nieuw bijéén, maar in het hospitaal aan het sterfbed.

Met een ijskoude hand en doffe stem verrigtte de priester zijn werk. Hij wendde zijne oogen niet eer van Melanie, dan toen zij ontslapen was; toen stond hij op, wierp Georgina, die aan het sterfbed geknield lag, eenen blik toe, die met geene pen te beschrijven is en vertrok met wankelende schreden, terwijl zijn hart nog meer was verpletterd dan dat van de kortelings overledene, en hij zich ongelukkiger gevoelde, dan de verlatene bruid ooit geweest was.

Eenige dagen na Melanie's dood ging de jonge geestelijke met drie andere kweekelingen van het seminarium naar Frankrijk, van waar zij zich inscheepten als zendelingen naar het gevaarvolle Cochinchina.

Georgina blijft als te voren hare diensten betoonen in het hospitaal te Weenen, maar sedert den 15den Mei, 1846, bezielt haar eene hoogere geestdrift, er vertoont zich weder een lachje op haar gelaat, zij is thans zoo gelukkig als het hart eener vrouw, dat door droefheid verbrijzeld is, dit hier op aarde zijn kan.

Iemand van middelbare leeftijd, sedert 28 jaren bij het commerciële en administratieve werkzaam, bekend met enkel en dubbel boekhouden, zoo mede met de Engelsche, Fransche, Hoog- en Nederduitsche talen, zag zich gaarne geplaatst. Bewijzen van bekwaam- en zedelijkheid kunnen worden geproduceerd.

Reflecterenden gelieven zich, onder de letters S. M., portvrij aan het bureau dezer Courant te adresseren.

(2361)

De ondergeteekende heeft de eer bekend te maken, dat zijne **LOTERIJ** zal getrokken worden op **Zondag den 26 October a. s.**, des morgens ten 10 ure, in de Race-loots op het Koningsplein.

Heeren inteekenaren op deze loterij worden mitsdien beleefdelijk verzocht het kostende der loten wel vóór dien tijd te willen voldoen.

(2403) J. RENAUD.

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den heer *J. P. H. Bastings*, worden verzocht binnen twee maanden, gerekend van heden, aangifte of betaling te doen aan

de Executrice,

(2380) Wed. J. BASTINGS,

Meinsma.

SOERAKARTA, 22 *September* 1856.

Inrigting voor Opvoeding en Onderwijs.

Bij den ondergeteekende wordt aan Ouders en Voogden eene gunstige gelegenheid aangeboden, om hunne kinderen of pupillen als pensionnaires of demi-pensionnaires te plaatsen, behalve in al de vakken van het Lager Onderwijs, wordt er onderrigt gegeven in de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche taal.

(2374) T. J. KLATT,

1ste Onderwijzer bij de Gouvernements 2de lagere school te Samarang.

De ondergeteekende acht zich verpligt in het belang van Ouders en Voogden, het hierboven vermeld Instituut voor Opvoeding en Onderwijs van jongelieden, *zeer gunstig* aan te bevelen.

Het lid der sub-commissie van onderwijs te Samarang,

(2375) Dr. VAN DER MEER VAN KüFFELER.

NORTHERN ASSURANCE COMPANY

OPGERIGT IN 1836

voor Brand- en Levensverzekeringen,

Kapitaal 1.259.760. Pd. St.

De ondergeteekenden, benoemd zijnde tot agenten van voornoemde maatschappij voor Java en de omliggende Nederlandsche Bezittingen, zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

(2221) MORGAN, MELBOURN & Co.

BATAVIA, 5 *September* 1855.

Een ongehuwd heer verlangd kost en inwoning (een paar flinke kamers), liefst in de nabijheid van het paleis te Weltevreden, b. v. op het Koningsplein. Adres lett. X. bij de boekhandelaren,

(2345) LANGE & Co.

Verlangt bij eene familie te Bandong eene Gouvernante. Adres aan het postkantoor aldaar met brieven franko onder letter A. (2325)

De Notaris *Busken Huet* te Soerabaya, is generale gemagtigde van *N. Hofstede.* (2322)

Van Haren Noman & Kolff te Batavia.

Pas Ontvangen:

Eene uitgezochte collectie **PLAATWERKEN**, waaronder prachtige Staalgravuren, (ware meesterstukken van kunst), geheel nieuwe sujetten van den laatsten tijd: *Panorama de l'Isthme de Suez* enz. Tegen zeer lage noteringen en worden des verlangende opgemaakt en geëncadreerd afgeleverd. (2400)

Boekhandel *Lange & Co.*

Aan Heeren abonnés op de Courant:

NEDERLANDSCH INDIË

wordt berigt, dat No. 10 en 11 deze mail *niet* is aangebragt.

Per mail ontvangen:

De eerste aflevering van **Wilhelm Heine, Reis om de wereld naar Japan**, door het expeditie-eskader onder Perry 1853—1855, opgedragen aan **von Humboldt**, met keurige platen.

Prijs compleet *f* 12.50. (2391)

VISITEKAARTJES

in alle soorten van letters, op fraai porcelein papier, te bekomen bij

(2364) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, *September* 1855.

Het stoomschip *Banda*

zal 1 October a. s. via *Cheribon, Tagal, Pecalongan* en *Samarang* naar *Soerabaya* vertrekken.

Voor passage adresseere men zich bij

(2401) W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 27 *September* 1856.

Het vertrek der stoomboot **LANGAN LAMONGAN** is bepaald als volgt:

Van Batavia naar Samarang

den 5, 15 en 25 van iedere maand.

Van Samarang naar Batavia

den 10, 20 en 30 van iedere maand.

Adres

(2365) MACLAINE, WATSON & Co.

Vracht en Passage naar Samarang

wordt aangeboden met het Nederl. Indisch schip **MARIANNE ANTOINETTE**, kapt. **J. C. Lebert.** Voor nadere informatiën vervoege men zich bij de Agenten,

(2339) B. KOPERSMIT & Co.

Passage naar Padang,

wordt aangeboden per het N. I. barkschip **Soetan Iskander**, kapt. *R. Zoutman*, om op aanstaande Zondag of het begin der volgende week te vertrekken.

Nadere informatiën te bekomen alhier bij de Agenten

(2337) PURVIS & Co.

BATAVIA, *den* 24 *September* 1856.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het nieuw gebouwd, extra snelzeilend en tot den overvoer van Passagiers bijzonder prachtig ingerigt Nederlandsch fregatschip **STAATSRAAD VAN EWIJCK**, kapt. **F. de Winter.**

Genoemden bodem heeft deze zijne eerste reis in 88 dagen volbragt, een geprofmoveerd doctor aan boord en zal in den loop der volgende maand weder van hier vertrekken.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te vervoegen bij

E. MOORMANN & Co. te Batavia.
C. DAMNITZ & Co. te Samarang.
(2382) P. KERVEL & Co. te Soerabaya.

Naar Nederland

wordt passage aangeboden met het snelzeilend Nederl. schip **JOAN MELCHIOR KEMPER**, kapitein **P. C. Rosier.** Dezen bodem zal waarschijnlijk ultimo October van hier vertrekken.

Informatiën te Soerabaya bij den gezagvoerder en hier bij de Agenten,

(2396) B. KOPERSMIT & Co.

Naar Nederland

wordt passage aangeboden met het snelzeilend Nederlandsch schip **NEHALENIA**, kapitein **R. Grivel**, voorzien van zeer doelmatige inrigtingen.

Informatiën zijn te bekomen bij den gezagvoerder en de heeren *Fraser, Eaton & Co.*, te Soerabaya en hier bij de Agenten,

(2395) B. KOPERSMIT & Co.

Naar Nederland.

Met het welbekende snelzeilend Nederlandsch schip **NEDERLAND & ORANJE**, gevoerd door kapitein **L. van der Plas**, wordt passage naar Nederland aangeboden.

Deze bodem, varende eenen bekwamen doctor, zal ongeveer ultimo October direct van hier vertrekken.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den gezagvoerder te Tagal en alhier bij de Agenten,

(2397) B. KOPERSMIT & Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het nieuw gebouwd, extra snelzeilend en tot den overvoer van passagiers bijzonder goed ingerigt Nederl. barkschip **AMALIA AUGUSTA**, kapitein **A. H. van Marle.**

Genoemden bodem voert eenen geëxamineerden scheepsdoctor en zal vermoedelijk medio October van hier vertrekken naar Amsterdam.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te vervoegen bij

de Agenten,

(2334) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Passage naar Tagal

wordt aangeboden met het Nederlandsch schip **NEDERLAND EN ORANJE**, kapitein **L. van der Plas**, om aanstaande Dingsdag den 30 dezer derwaarts te vertrekken.

Adres bij de Agenten,

(2394) B. KOPERSMIT & Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met de volgende schepen, als:

Straat Balie, kapt. *J. van de Ven.*
Zeeland, kapt. *H. P. Hauswinkel.*
Caroline Cevenberg, kapt. *B. D. Freeman.*
Maria Adelina, kapt. *A. Blom.*

Eerstgenoemde bodem wordt dagelijks van de kust verwacht, en zal de te huis reize onmiddelijk aanvaarden, de overigen zullen waarschijnlijk in den loop der volgende maand vertrekken.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij

E. MOORMANN & Co. te Batavia.
C. DAMNITZ & Co. te Samarang.
(2326) P. KERVEL & Co. te Soerabaya.

Passage naar Nederland.

Wordt aangeboden met het extra snelzeilend Nederl. schip **ALCOR** kapitein **T. J. van Offen.** Deze bodem is tot den overvoer van passagiers uitmuntend ingerigt en in alle opzigten aan te bevelen.

Dezelve zal in de eerste dagen van November direct van hier vertrekken en gelieve men zich voor nadere informatien te vervoegen te Samarang bij den gezagvoerder en de heeren *Dorrepaal & Co.* en alhier bij

de Agenten,

(2346) G. SUERMONDT & Co.

Met het gunstig bekend en snelzeilend Ned. fregat schip **BATO** gevoerd door kapt. **W. F. Broekmit**, in de eerste dagen der volgende maand van hier vertrekkende, wordt passage naar Nederland aangeboden.

Dit schip is voorzien van ruime hutten en zeer doelmatig ingerigt zoowel voor familien als enkele personen en vaart een geëxamineerden Doctor.

Adres bij de agenten

(2331) MACLAINE WATSON & Co.

24 *September* 1856.

Voor Passage naar Nederland

wordt nog gelegenheid aangeboden met het Nederlandsch fregatschip **VAN GALEN** kaptein [illegible] geëxamineerden Doktor, [illegible] rug verwacht, om spoedig daarop te vertrekken.

Nadere informatiën te bekomen bij de Agenten

(2356) TIEDEMAN & VAN DER BURG.

BATAVIA, 24 *September* 1856.

BATAVIA.

Men meldt ons van Buitenzorg, dd. 26 Sept. jl.

Dingsdag avond, ten 7 ure, zijn 2 inlanders, op het landgoed Tjiomas, door den bliksem getroffen. Een hunner, Noerson genaamd, overleed dadelijk, doch de ander heeft weinig letsel bekomen.

Noerson's hoofdhair en rug waren verzengd en het bloed vloeide uit zijne ooren, terwijl hij op onderscheidene plaatsen van het ligchaam eenigzins gewond was.

— Men berigt ons van Tjandjoer, 24 September.

De inlander [illegible], heeft in eene vlaag van ijlhoofdigheid in den achtend van den 19 dezer aan zijne vrouw, zijne schoonmoeder en vervolgens aan twee zich op straat bevindende kinderen [illegible] mes verscheidene wonden toegebragt en zich self het leven trachten te benemen, waarin hij echter is verhinderd geworden. Die beide kinderen zijn aan de gevolgen dier verwonding overleden en hij self is niet buiten gevaar.

— Men meldt ons van Muntok, dd. 18 September:

In den namiddag van den 7den dezer, omstreeks vijf ure, ontstond er brand in de gebouwen behoorende tot de kongsie van eene der tinmijnen in het district Blinjoe. Dewijl de arbeiders juist op dien oogenblik op eenigen afstand aan het werk waren, zoo kon niets gered worden, wordende de daardoor veroorzaakte schade aan gebouwen, goederen en geld begroot op omstreeks *f* 8000,—. Een groot aantal varkens kwam daarbij om het leven, terwijl er geene menschenlevens te betreuren zijn. De oorzaak van den brand is niet bekend, doch moet aan onvoorzigtigheid worden toegeschreven.

— In den namiddag van Maandag den 20 Augustus, ontdekte men op de ter reede liggende schooner *Almas*, toebehoorende aan de Chinesche vrouw Tjoeng Sioennio, en alhier te huis behoorende, een zwaar lek. Dewijl men geene kans meer zag om het vaartuig door middel der pompen van het water, dat reeds in groote hoeveelheid was binnengedrongen, te ontdoen, zoo besloot men de zeilen bij te zetten en tegen het strand op te werken. Dit werd onmiddelijk gedaan met dat gevolg, dat hetzelve spoedig op den grond vastraakte. Het water was intusschen tot eene aanmerkelijke hoogte in het ruim gedrongen, waardoor de lading, bestaande uit vijftien koyangs rijst, dertig krandjangs suiker, benevens eenige kisten met gezouten eijeren, als verloren moest worden beschouwd. Bij de lossing bleek dat alles met zeewater was doortrokken, zoodat de schade op omstreeks *f* 3000,— wordt begroot. Bedoeld vaartuig was twee dagen te voren van eene reis naar Java teruggekeerd.

BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Zaturdag 27 September 1856, No. 78.

— Op den 15 dezer zijn alhier ten uitvoer gelegd de doodvonnissen tegen de inlanders Mabok, Taris en Ma Sabir. Zij waren, met zeven hunner makkers, die allen tot mindere straffen zijn veroordeeld, beschuldigd van moord op den Chinees Ko Atjong, die, alleen met het doel om hem van zijne weinige goederen te berooven, door hen op eene gruwelijke wijze om het leven is gebragt. Met eene kalmte, die slechts den inlander eigen is, ondergingen zij hunne straf, terwijl Mabok nog op den laatsten oogenblik zijns levens hardnekkig ontkende eenig deel aan het plegen van de misdaad genomen te hebben.

De geringe bevolkingssterkte van Muntok en omstreken in aanmerking genomen, waren er vele menschen op de executieplaats aanwezig, om blijken te geven van hunne deelneming in de veroordeeling van Mabok, die gedurende de laatste jaren de schrik der bevolking in het district Blinjoe was geworden.

— De kruispraauw No. 52, djoeragan *Bastarie*, behoorende tot het station in het Palembangsche, is, in den avond van den 11 dezer, op reis naar Muntok nabij Tandjong Kalian ten anker liggende, door eenen hevigen wind van hare ankers gerukt en omgeslagen. Door den havenmeester werden onmiddelijk twee kruisbooten ter hulpe afgezonden, aan welker bemanning het na twee dagen onvermoeid werken, gelukt is om de omvergelagene praauw naar het strand te trekken en weder staande te krijgen. Al de opvarenden hebben zich bij tijds in de sloep gered. Alleen zijn eenige inventarisgoederen, waaronder al het kruid, weggeraakt en bedorven

— De ingenieur der 1ste klasse bij het mijnwezen, C. de Groot, belast met de leiding van de dienst, vertrekt met de verwacht wordende mailboot naar Batavia, na gedurende omstreeks twee maanden op Banka te hebben doorgebragt. De tinproductie over dit jaar belooft zeer goede uitkomsten, die geheel toe te schrijven zijn aan de menigvuldige regens waardoor zich dit jaar kenmerkt, en ten gevolge waarvan de waterleidingen, zoo zeer voor den mijnbouw benoodigd, steeds ruimschoots van water zijn voorzien.

Samarang. Den 9 September ontstond te Glapan (Demak) — achter de woning van den aspirant-ingenieur van den waterstaat G. L. van Lanschot Hubrecht — brand in een door een metselaar bewoond huis. Aangewakkerd door een vrij sterken wind, vernielde het vuur in korten tijd een 30tal inlandsche woningen.

Aan de krachtdadige pogingen van genoemden ingenieur, de opzieners en vele inlanders, had men te danken dat de woning van eerstgenoemde en het magazijn gespaard zijn gebleven.

Krawang. Den 8 September heeft het in de districten Krawang en Sumedangan hevig gewaaid, 90 bamboezen woningen zijn omvergerukt, waarvan 84 geheel vernield.

Rembang. In den avond van den 29 Augustus ontstond, door onvoorzigtigheid, brand in de dessa's Gedenoong-wetan en Koelon, district Waroe, tengevolge waarvan een 190tal huizen in de asch gelegd en de bewoners van have en goed zijn beroofd.

— Door eenen hevigen wind, vergezeld van zware regen en onweder, zijn in den namiddag van den 2 September in de dessa's Brengoos Djagoong, Gapoek, Seloe en Baijen, district Ngawen, 72 Javaansche woningen zwaar beschadigd; terwijl eene koe en twee paarden door den bliksem zijn gedood.

— Den 16 September brak in de aan elkander grenzende dessa's Blah Bodjak, Laut en Bangie, door onvoorzigtigheid, een brand uit, waardoor 230 woningen werden in de asch gelegd en p. m. 100 amat padi zijn vernield.

De schade wordt gescht op eene waarde van p. m. *f* 3000.

Djokdjokarta. In deze residentie zijn door de veldmuizen 752 beplante sawavelden vernield, als: 340 in het regentschap Kalassan, 160 in het regentschap Sleeman, 6 in het regenschap Nanggoelan.

(*Jav. Cour.*)

Soerabaya, 22 September. Met Julij 1856 is het twee en twintigste maatschappelijk jaar, van 't Departement Soerabaya der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, (hoofdzetel te Amsterdam), geëindigd. Wij vinden ons in staat gesteld hier een kort overzigt te geven van de werkzaamheden en instellingen over het afgeloopen jaar.

Het aantal leden, in Julij 1855, 107, daalde door vertrek, overlijden als anderzins, tot 88. Van de Bibliotheek werden 836 banden ter lezing gratis uitgegeven; gewoonlijk waren er een 90 tal in rondlezing bij de leden, bij militairen, gevangenen en zieken. Het departement hield steeds correspondentie met de mede-departementen op Java en met het Amsterdamsch hoofdbestuur. De gestichten Parapattan en Djati zonden haar de verslagen. In Nederland werd het Soerabayasch Departement voortdurend vertegewoordigd door den heer D. D. Buchler, veelal gesubstitueerd door W. R. van Hoëvell.

De school voor Javaansche kinderen bevat een honderdtal leerlingen van alle standen, die gratis onderwijs ontvangen in hunne moedertaal en in het maleisch, lezen, schrijven, rekenen, eenige kennis der aardrijkskunde en geschiedenis. Zij kostte aan het Departement f 300. — Het onderwerp wordt gedoceerd door chinesche christenen, door 't Departement bezoldigd.

(*de Oostpost.*)

Soerabaya, 20 September. Van goederhand vernemen wij uit Hong-Kong, dd. 9 Augustus, dat aldaar 13 schepen masteloos zijn binnengeloopen, waarvan een zelfs zonder roer. Ook liep het gerucht aldaar, dat de Columbus totaal verongelukt was; van de 215 Chinesche passagiers en 50 man équipage, zijn slechts vijf menschen door eenige visschers gered. Onder de verongelukten behoort ook de kapitein van het schip.

(*S. N. en A. B.*)

Pasoeroean, 20 Sept. Gedurende de maand Augustus 1856 zijn in de residentie Pasoeroean gedood: 3 tijgers, 198 wilde varkens, 3708 eekhorens en 312 muizen.

(*Pass. N. en adv.-blad.*)

Aankomst der Mail.

In den morgen van den 25sten dezer, kwam alhier ter reede aan de stoomboot *Koningin der Nederlanden* gezagvoerder Prins. De tijdingen uit Europa ontvangen, loopen tot den 10den Augustus en wij haasten ons, onzen lezers daarvan het belangrijkste mede te deelen.

Europeesch Overzigt.

Toen in Julij 1854 in Spanje eene nieuwe omwenteling was tot stand gekomen, welke een einde moest maken aan de elkander als het ware bij den dag opvolgende ministerien, die meer hunne persoonlijke eerzucht en hun eigenbelang, dan het welzijn van het vaderland beoogden, aan het wanbestuur, waaronder dat land zoo lang en zeer gezucht had, aan al de verbanningen, die mededingers in magt en aanzien moesten verwijderen; eene omwenteling, door welke de koningin-moeder, de bron van alle hof-intrigues en het hoofd der camarilla uit het land verwijderd werd, toen traden twee mannen in het bewind, waarop sedert de algemeene aandacht bleef gevestigd. Het waren Espartero en O'Donnell. Deze twee mannen, in wie de kracht van het bestuur zich centraliseerde, waren, blijkens hunne antecedenten, eene onderling verschillende staatkundige rigting toegedaan. Espartero werd steeds geacht het liberale en O'Donnell het conservative element te vertegenwoordigen, en zoo men al kon gelooven, dat O'Donnell door den drang der omstandigheden tot eene andere overtuiging was gekomen, dan nog beschouwde men zijne vroegere zamenzwering tegen den hertog der Overwinning, welke, wegens hare mislukking, zijne verwijdering uit het land ten gevolge had, als een blijvenden hinderpaal voor eene opregte verzoening met zijn vroegere tegenstander, en dus ook voor een wezenlijk goeden gang van zaken. Deze omstandigheden, waren weinig geschikt om vertrouwen aan het opgetreden ministerie te schenken, en desniettemin begreep men in de hagchelijke oogenblikken van Julij 1854, dat de vereeniging dier beide mannen in het cabinet eene noodzakelijkheid geworden was. O'Donnell, door het ministerie San Luis verbannen verklaard, had als het ware het sein tot den opstand gegeven en dien in het geheim aangestookt. Bij dezen opstand kon Espartero geen onverschillig toeschouwer blijven, Hoezeer hij met O'Donnell in staatkundige denkwijze verschilde, op dat oogenblik had hij met hem één belang: namelijk het ministerie San Luis te doen vallen, en in eene proclamatie aan de natie, gaf hij zijn besluit te kennen, dat hij zich aan de zijde der opstandelingen schaarde. Toen kon de zegepraal hunner zaak niet meer twijfelachtig blijven, de hulp van O'Donnell, die de genegenheid des legers bezat, vereenigd met die van Espartero, die bij het volk zeer bemind was, gaf den genadeslag aan het ministerie San Luis. De ministers vlugtten, waardoor reeds van zelf aan den opstand een einde gemaakt en een nieuw ministerie zamengesteld werd. Hij, die toen een ministerie gewild had zonder Espartero of O'Donnell, zou, naar aller oordeel, het onmogelijke verlangd hebben.

De constitutie moest nu herzien worden, waartoe nieuwe Cortes, als constituerend ligchaam, zouden worden gekozen. De uitslag der verkiezingen, was eene meerderheid der Cortes met liberale gevoelens bezield (behalve op godsdienstig terrein), maar niettemin waren de jammerlijke verdeelheid, die onder haar heerschte, het weinige begrip van het parlementair leven, het streven naar persoonlijke oogmerken, de ontvlambaarheid der bartstogten, en zooveel andere zaken meer, die de zittingen ontsierden, oorzaken, dat men slechts met de meeste traagheid op het gebied der wetgeving vorderde, en de werkzaamheden dikwijls moesten geschorst worden, om aan de onstuimige tooneelen een einde te maken. Zoo gebeurde het, dat twee volle jaren doorgebragt werden met de herziening der constitutie, die zelfs nu nog niet de sanctie der koningin ontvangen had, en derhalve bij de nieuwe omwenteling, die wij aanschouwd hebben, nog niet uitgevaardigd was. Het gebrek aan vertrouwen op de eensgezindheid tusschen Espartero en O'Donnell was ook voor een groot deel schuld aan deze verlamming der constituerende Cortes. De meerderheid toch was liberaal, en hield O'Donnell verdacht van tegenovergestelde gevoelens, en dikwijls werden tot het ministerie interpellatien gerigt, betreffende beweerde oneenigheden in het cabinet, die wel steeds met eene logenstraffing beantwoord werden, doch waaraan men alles behalve een onvoorwaardelijk geloof schonk. Dit nam intusschen niet weg, dat het ministerie bij alle gewigtige maatregelen de meerderheid op zijne zijde had, hetwelk nog onlangs bleek toen een oproer, vergezeld van plunderingen, brandstichting, enz. te Valladolid, Badajoz en elders plaats had.

In het begin der vorige maand gingen de constituerende Cortes uiteen, nadat de nieuwe constitutie door haar aangenomen was, wier uitvaardiging men thans spoedig te gemoet zag. Men zou zich dan met de organieke wetten, waaronder ook de kieswet, bezig houden, opdat dan de constituerende voor de gewone Cortes zouken kunnen plaats maken.

Terwijl alzoo niemand, ten minste op dit oogenblik, op eene ministerieele crisis bedacht was, vernam men plotseling op 14 Julij, dus twee jaren na de omwenteling van 1854, dat het ministerie ontbonden was en aan O'Donnell de zamenstelling van een ander cabinet opgedragen. Naar men later vernam, was daarvan de aanleiding Escosura, minister van buitenlandsche zaken, die in den ministerraad de reactionnairen beschuldigd had van de hand gehad te hebben in de oproerige bewegingen te Valladolid, Badajoz en elders, en uit dien hoofde krachtige maatregelen tegen hen had voorgesteld, doch waartegen O'Donnell zich met alle kracht had verzet. De verschillende ministers schaarden zich hierop elk aan de zijde hunner staatkundige aanhangers, zoodat Espartero de zijde koos van Escosura, en zoo allen hun ontslag de koningin aanboden. Velen beweren, en naar den loop der gebeurtenissen is dit waarschijnlijk, dat O'Donnell, dien de liberale gevoelens van Espartero tegen de borst stuitten, reeds land heimelijk van het plan is zwanger gegaan, om hem uit het cabinet te verwijderen, en thans daarvoor die gelegenheid gezocht heeft. Hoe dit zij, de koningin koos partij voor O'Donnell, en deze slaagde er in om onmiddelijk een ander cabinet zamen te stellen, waarin, zoo als men wel denken kan, het liberale element weinig of niet vertegenwoordigd werd.

Zoodra was echter de ontbinding van het bestaande en de zamenstelling van het nieuwe cabinet niet bekend geworden, of de in de hoofdstad aanwezige leden der Cortes, ten getale van 91, kwamen bijeen, om te beraadslagen wat in deze omstandigheden behoort gedaan te worden. Dit regt om te beraadslagen, putten zij uit een besluit der Cortes, dat gedurende de prorogatie, in buitengewone omstandigheden, regtens eene vergadering kon worden belegd, zoodra 20 leden daartoe het voorstel deden, en een besluit genomen kon worden, indien 50 leden tegenwoordig waren. In beide gevallen was hier meer dan het vereischte getal aanwezig. Al dadelijk werd een krachtige maatregel in deze zitting voorgesteld, namelijk, het indienen van een adres aan de koningin, waarin verklaard werd, dat het nieuwe ministerie het vertrouwen der Cortes niet bezat, en zij derhalve verzocht werd het te ontstaan en een ander te benoemen, aan welks hoofd Espartero zou staan. Dit voorstel werd met eenparigheid van stemmen, op een na, aangenomen en eene commissie benoemd, welke de koningin het adres zou overhandigen, terwijl de Cortes permanent werden verklaard. Zelfs is met zekerheid beweerd, dat het voorstel gedaan is, om koningin Isabella van den troon vervallen te verklaren en de republiek uit te roepen, doch dat dit als inconstitutionneel, door den president, den generaal Infante, niet ter tafel gebragt is. De bedoelde commissie begaf zich dadelijk na hare benoeming op weg naar het paleis der koningin, om haar het adres te overhandigen. Daar aangekomen, werden zij echter niet alleen niet toegelaten, maar zelfs door de aldaar gestationneerde troepen met geweerschoten ontvangen. Men weet niet juist of dit al, zoo als gezegd is, dan niet het sein tot den opstand was. Maar zeker is het, dat hij bijna gelijktijdig lostbarstte.

Doch O'Donnell had zijne maatregelen genomen. De vergaderde leden der Cortes werden door de regeringstroepen uiteengejaagd, geheel Spanje werd in staat van beleg verklaard en aan de in massa opgestane nationale garde, waarbij zich ook een deel der bevolking voegde, een leger van 20,000 man overgesteld, dat hij reeds eenigen tijd vooraf in de hoofdstad vereenigd had. Maar hoewel die legermagt te Madrid groot kon worden genoemd, werden de opstandelingen daardoor niet terug gehouden, en 48 uren lang werd in de straten van Madrid hardnekkig gevochten, terwijl barricades hier en daar opgerigt werden. De opstandelingen moesten echter ten slotte zwichten, zeker ook omdat hun moed begon te verminderen, toen zij Espartero, in wiens naam zij streden, niet aan hun spits zagen verschijnen, gelijk zij eigenlijk verwacht hadden, en de versterking hunner gelederen daardoor achterwege bleef.

Zoodra de tijding van den val van Espartero, die bij de bloedige tooneelen geheel werkeloos is gebleven, door het land bekend werd, volgden de insurrectionele bewegingen elkander als het ware op met de snelheid der electriciteit, door behulp van welke zij van het gebeurde kennis kregen. Geen provincie, die niet hare opstanden had, ja, bijna geen plaats van eenig belang, welke niet hare burgers of een deel daarvan naar de wapens zag grijpen. Te Barcelona vooral was de strijd hevig; veel heviger zelfs dan te Madrid; vier dagen lang streden de opstandelingen tegen de regeringstroepen, ten koste van een gezamenlijk verlies van omstreeks 2000 personen aan dooden en gewonden, en toen de nationale garde met de overige opstandelingen zich moesten onderwerpen, vloden een aantal hunner naar de omliggende landstreek, om daar, in verspreide benden, de regering afbreuk te doen, waarbij zij zich echter ook aan plunderingen te buiten gingen. Hoewel nog met geen voldoende juistheid een waar verhaal der gebeurtenissen kan gegeven worden, daar de meeste berigten als van de regering afkomstig, blijkbaar den stempel van eenzijdigheid dragen, hetwelk reeds alleen daardoor in het oog springt, dat zij het dempen van den opstand op vele plaatsen vermeld heeft, zonder dat men wist, dat deze tegen de regering opgestaan waren, zoo valt het evenwel niet te loochenen, dat zij, door voor geene maatregelen terug te deinzen, veel spoediger in de verschillende gedeelten des rijks haar gezag heeft erkend gezien, dan men, de algemeenheid der beweging in aanmerking genomen, kon verwachten, — met uitzondering echter der provincie Arragon.

Deze provincie, wier bevolking Espartero met hart en ziel is toegedaan, en waar de regering dus den hardnekkigsten tegenstand kon te gemoet zien, was het brandpunt van den opstand, of eigenlijk was dit hare hoofdstad Saragossa, wel eens het bolwerk der vrijheid genoemd. Zoodra men aldaar kennis bekomen had van het gebeurde te Madrid, kwamen alle militaire en burgerlijke autoriteiten, de hoofden der nationale garde en alles wat slechts eene staatkundige beteekenis had, in het hôtel van den kapitein-generaal der provincie, generaal Falcon, bijeen, om onmiddelijk krachtdadige maatregelen van verzet te nemen. Het eerste wat van deze vergadering uitging, was eene proclamatie aan de inwoners der provincie, waarin hun te kennen werd gegeven, dat zij eene junta gevormd had, van welke de leiding des opstands zou uitgaan, met het onwrikbare besluit, om de wapenen niet eer neder te leggen, voor dat de vrijheid des vaderlands op vaste grondslagen gevestigd was. Die vrijheid toch kon niet verwacht worden van den man, die in 1854 in naam der wet de wapens opvattende, thans zich van het gezag, tegen diezelfde wetten, had weten meester te maken en het bloed des volks had doen stroomen. Verder werden de inwoners uitgenoodigd zich allen bij den opstand aan te sluiten, terwijl met nadruk aanbevolen werd geen buitensporigheden te plegen, maar met de meeste

gematigdheid te werk te gaan, want daardoor zou hunne zaak het best bevorderd worden. Aan het hoofd der onderteekeningen dezer proclamatie bevond zich de kapitein-generaal, die president der junta was. Hier was het dus een geregeld georganiseerde opstand, zoo als die nergens bestond, die der regering het hoofd bood, en het scheen zelfs een poos lang, dat Saragossa de zetel zou zijn, waar de uiteengejaagde leden der Cortes zouden bijeenkomen, om wettelijk te beraadslagen. Maar de regering had zonder dralen den generaal Dulce, op wien zij rekenen kon, met eene voldoende krijgsmagt naar Saragossa gezonden, om haar en geheel Arragon tot onderwerping te brengen. Van den uitslag dier zending zou het afhangen, of de opstand geheel bedwongen, het land weer tijdelijk tot rust gebragt en door O'Donnell aan den gang van het bestuur eene rigting gegeven zal worden, die, als normaal zijnde, meer dan alle beloften in staat zal zijn, zijne volgende handelingen door tijdgenoot en nakomelingschap te doen beoordeelen. Voor Saragossa aangekomen, waar het garnizoen gezegd werd kwalijk tegen zijne overmagt bestand te zijn, terwijl de vestingwerken ook niet zeer veel beteekenen, eischte hij haar op, doch werd met eene weigering beantwoord. Hetzij bij voor eene nederlaag vreesde, hetzij bij het bloedstorten wilde voorkomen; hij nam hierop nog geenszins de toevlugt tot de wapenen, maar stemde toe in een wapenstilstand van vijf dagen, die met eene onderwerping der opstandelingen eindigde, zoodat daarmede het verzet in het geheele land gezegd kon worden bedwongen te zijn.

Algemeen doet men thans de vraag: Welke staatkundige gedragslijn zal door O'Donnell gevolgd worden, als hij aan het soort van militair dictatorschap dat hij thans uitoefent, een einde zal hebben gemaakt? Moeijelijk is dit te beantwoorden. Zijne handelingen op den 14 Julij, den eersten dag des opstands, kunnen daarvoor intusschen eenige gegevens aan de hand doen. Zoo als wij gezegd hebben, was zijne eerste handeling het in staat van beleg verklaren van het geheele land, reeds voordat de opstand zich geopenbaard had, en het uiteenjagen der Cortes, die wettig mogten beraadslagen, uit kracht eener bepaling, door dit ligchaam uit voorzorg vóór de prorogatie, en zeker met een gevoel van wantrouwen, genomen. Om deze handelingen te regtvaardigen, die geen opregte vriend van handhaving der wetten kan billijken, maakte hij een rapport aan de koningin bekend, waarin hij den toestand des lands als hoogst treurig schetste. Het gebrek aan stelselmatige eenheid in de wetgeving, de opgewondenheid der hartstogten, de oorlog in de provincien tegen de bestaande dynastie, de socialistische bewegingen te Valladolid, Badajoz en elders, dit alles zijn zoo vele rampen, waaraan het vorige cabinet, niettegenstaande de medewerking der Cortes, onmagtig was een einde te maken. Dit nu kon niet langer duren en aan deze crisis zal het nieuwe ministerie trachten een einde te maken, door eene staatkunde van vereeniging en verzoening te volgen tusschen alle mannen en tusschen alle partijen, en tevens door het vormen van een krachtig centraal gezag, dat in staat is om op alle punten te gelijk met voorzigtigheid en gematigdheid, maar ook met vastberadenheid en geestkracht werkzaam te zijn. Dit rapport werd gevolgd door eene proclamatie aan het volk, waarin wordt verklaard, dat het nieuwe ministerie de teugels van het bewind in handen heeft genomen, omdat het vorige cabinet in de hagchelijkste oogenblikken de natie en de koningin zonder steun en bescherming gelaten had, terwijl verder in een soort van programma niet onduidelijk op de ontbinding der constituerende en de bijeenroeping der gewone Cortes gewezen wordt. Hier mag men met regt vragen: Indien het vorige ministerie zoo onmagtig geweest is, indien het eene verkeerde staatkunde gevolgd heeft, indien het de natie zonder bescherming en de koningin aan zich zelve overgelaten had, is dan O'Donnell, die toch twee jaren lang deel heeft uitgemaakt van dit ministerie, daaraan geheel onschuldig gebleven? Heeft hij daartoe niet medegewerkt? of, zoo zijn beter gevoel hem tegen den slechten gang van het bestuur in oppositie bragt, moest hij zich dan niet terugtrekken uit dat ministerie, hetwelk hij thans met schimp overlaadt?

Men zegt dat het de bedoeling van O'Donnell is om eene gematigde en verdraagzame staatkunde te volgen. De vraag is echter of hij dit zal kunnen. Om niet te spreken van de geruchten, volgens welke thans reeds oneenigheden in het cabinet tusschen hem en zijne reactionnaire ambtgenooten bestaan, weet niemand eigenlijk hoe hij, als hij inderdaad met die gevoelens bezield is, zich zal kunnen handhaven. De sympathie der liberalen heeft hij verloren, terwijl zij, die achter uit willen, zich niet gemakkelijk de vruchten der overwinning zullen laten ontrooven. Nu hij den weg gebaand heeft, en zonder de reactionnairen alleen staat, is het te wachten, dat deze hem bij de minste weifeling zullen laten vallen, om Manuel de la Concha en Narvaez, mannen van hunnen echten staatkundigen stempel, terug te krijgen, en werkelijk heeft de laatste, die zich te Parijs ophield en met Maria Christina, de verbanning koninginmoeder, welke in Julij 1854 ter naauwernood aan de wraak van het verbitterde volk ontsnapte, zich weer schijnt verzoend te hebben, dadelijk op het vernemen der gebeurtenissen, zich naar de Spaansche grenzen begeven, zekerlijk met het doel om aldaar af te wachten, of de kans ook schoon voor hem zou worden om weer in Spanje terug te keeren. Van daar heeft hij een brief aan de koningin geschreven, waarin hij haar zijne diensten aanbiedt, voor het geval zij deze mogt noodig achten. Doch O'Donnell wilde Narvaez niet zoo digt in de nabijheid hebben en heeft hem, voor zijn aanbod bedankt. Of deze dankzegging tevens gepaard ging met den last of de uitnoodiging, om zich weer naar Parijs te begeven, is niet juist bekend. Zooveel is intusschen zeker, dat hij er bereids teruggekeerd is.

Ook de Fransche regering heeft onmiddelijk na de bloedige gebeurtenissen maatregelen genomen, door het zenden van een observatie corps naar de Spaansche grenzen, hetwelk, naar men vermoedde, moest interveniëren, indien de opstand eene in het oog der Fransche regering gevaarlijke wending nam, en dit vermoeden werd zoo goed als bevestigd, toen eenige dagen later het officieele regeringsorgaan met een, naar men zegt door den keizer zelven gesteld stuk voor den dag kwam, waarin partij gekozen wordt voor O'Donnell. Dat deze aan keizer Napoleon toegedichte interventie door de Engelsche bladen, met een kwalijk verkropten spijt vernomen werd, waarbij aan lord Palmerston menig hard woord over de gevallen grootheid van Engeland werd toegeduwd, behoeft naauwelijk gezegd te worden.

Hetzij O'Donnell bij de gebeurtenissen, die nu plaats zullen hebben en bij die maatregelen, die hij voortaan denkt door te drijven, zegeviert of het onderspit delft, de geschiedenis van Spanje is op nieuw met een bloedigen opstand vermeerdeerd, en het is te vreezen, dat het nog vooreerst niet die rust zal genieten, zonder welke het geluk eener natie slechts een ijdel droombeeld is.

Het Engelsche Parlement is gesloten. Gelijk dit op het einde der zitting meestal plaats vindt, zijn een aantal ontwerpen en moties als het ware met den stormpas afgehandeld, terwijl de zittingen slechts door een zeer gering aantal leden bijgewoond werden. Daarbij waren er echter twee, welke de algemeene belangstelling tot zich trokken. Wij bedoelen de interpellatien nopens den staat van zaken in Polen en de Italiaansche aangelegenheden. Voor Polen trad lord Lyndhurst als kampioen op. Hij merkte op, dat in de protocollen van het Parijsche congres met geen enkel woord gewag is gemaakt van den ongelukkigen staat van zaken in Polen; terwijl het toch niet denkbaar is, dat deze aangelegenheid aldaar met stilzwijgen voorbij zou zijn gegaan, vooral niet, wanneer men in aanmerking neemt, dat lord Clarendon zich krachtig heeft doen hooren ten gunste van eene amnestie voor de staatkundige veroordeelden in Napels. De amnestie, onlangs te Warschau uitgevaardigd, was met zoovele beperkingen verbonden, dat zij den naam van amnestie niet verdiende.

Het wetgevend ligchaam in Frankrijk is den 2den Julij uiteengegaan. Het zoozeer besproken ontwerp tot herziening van het handelstarief, dat de industrieelen zooveel aanstoot gaf, omdat daarbij voorgesteld is de verbodsbepalingen voortaan uit de handelswetgeving te schrappen en de desbetreffende artikelen door hooge regten te beschermen, is onafgedaan gebleven. Zelfs is het rapport der commissie, die zamengesteld is uit ijverige voorstanders van het verbodsstelsel, niet ingediend. Welk lot nu aan het ontwerp zal te beurt vallen, kan men natuurlijk niet zeggen. Men doet echter verkeerd dit af te willen meten naar het gevoelen dier commissie, omdat in Frankrijk talrijke bewijzen voorhanden zijn, dat het lot van ontwerpen geheel anders uitvalt, dan men uit de keus der commissie, met het rapport belast, zou kunnen verwachten. De oppositie van het wetgevend ligchaam schijnt zich nu en dan alleen te bepalen tot de zamenstelling eener aan regeringsvoorstellen vijandige commissie. Thans heeft de keizer, als ware het, om de industrieëlen gerust te stellen, die zich in hunne belangen bedreigd wanen, eene commissie benoemd, welke alles wat met deze aangelegenheid in verband staat, zal onderzoeken en daarvan een rapport opmaken, welk rapport zal dienen, om door de regering in rijpe overweging genomen te worden. Ook de senaat is uiteengegaan. Eene wet op het regentschap, bij overlijden des keizers, voor dat de erfgenaam meerderjarig is, geschoeid op de leest van het senatus-consult onder Napoleon I, is vooraf door dit ligchaam aangenomen. Behalve eenige geringe wijzigingen, is in het oorspronkelijk ontwerp ook de verandering gemaakt, dat het der regentes des rijks niet verboden zal zijn een tweede huwelijk aan te gaan, doch in dit geval houdt zij op regentes te zijn.

Eindelijk heeft de Porte twee caïmacans voor Moldavie en Wallachije benoemd, daar prins Ghika en vorst Stirbey, bij het verstrijken van den termijn voor hun bestuur als hospodars, hunne waardigheid nedergelegd hebben. Voor Moldavie is de bojaar Théodore Balsch en voor Wallachije prins Alexander Chika benoemd, die reeds vroeger hospodar geweest en door de kuiperijen van Rusland gevallen is. Beide zijn, wat trouwens wel te denken was, tegen de vereeniging der Vorstendommen. Zij zijn als zoodanig de vertegenwoordigers der Porte. Of echter de vereeniging belet zal worden, is, bij den zich al meer en meer openbarenden wensch bij de bevolking, gepaard met het verlangen van Engeland, Rusland, Pruissen en Sardinie, en waarschijnlijk ook van Frankrijk, zeer twijfelachtig.

De Krim is thans door de vreemde troepen geheel en al ontruimd. De vestingwerken van Reni en Ismail zijn door de Russen geslecht, alvorens zij aan de Turken overgegeven werden. Veel is daarover geschreven, als in strijd met de bepalingen op het Parijsche congres. Het is echter niet te denken, dat hieruit eenige moeijelijkheden zullen geboren worden.

In de Vereenigde Staten houdt de presidentskeuze de gemoederen bijna uitsluitend bezig. Behalve den heer Buchanan, candidaat der democratische partij, en den heer Fillmore, door de *Know Nothings* gekozen, is er nog een derde candidaat, de heer Fremont, dien de republikeinen aangenomen hebben, en die bereids zijne staatkundige geloofsbelijdenis in een brief openbaar heeft gemaakt. In dat document verklaart hij zich tegen de uitbreiding der slavernij in de Unie en tegen de leer, dat Amerika het regt zou hebben aan andere natien grondgebied te ontnemen, wanneer het dit voor zijne belangen noodig acht, zijnde deze staatkunde geheel en al in strijd met de beginselen van eerlijkheid. Dit laatste is een openlijk protest tegen het besluit, genomen op de bekende conferentie te Ostende, welke in der tijd door de heeren Buchanan, Mason en Soulé gehouden is, en waarbij men speciaal Cuba op het oog had. Het is moeijelijk te zeggen, wie van beide, Buchanan of Fremont, de meeste kans heeft om gekozen te worden. Laatstgemelde, een man die door zijne togten bekend is als iemand van buitengewonen moed en energie, heeft ontegenzeggelijk in den laatsten tijd zijn aanhang versterkt gezien. Wat Fillmore betreft, deze heeft te weinig kans, om in ernstige aanmerking te komen, hetwelk hoofdzakelijk toegeschreven moet worden aan de scheuring onder de *Know Nothings* in twee partijen.

Hoewel men in de laatste dagen niet op nieuw van bloedige gevechten in Kansas vernomen heeft, houden de abolitionnisten en de voorstanders der slavernij elkander nog steeds naauwkeurig in het oog. De nieuwe Kansas bill voldoet eerstgemelden geenszins. Zij verklaren, dat door die bill, de president Pierce de inlijving van dat landschap in de Unie als slavenhoudende staat te zeer bevorderlijk kan zijn, terwijl verder de kolonel van de troepen der bondsregering, aan het hoofd van 200 dragonders, de wetgeving en den senaat van Kansas, bijeengekomen om te beraadslagen, aanmaande om uit een te gaan, waaraan wel onmiddelijk werd voldaan, doch hetwelk eene bijeenkomst van abolitionnisten ten gevolge had, ten einde te beramen, wat in dezen stand van zaken te doen. Men ziet dus, dat in het door velen zoo gevierde land der vrijheid, de persoonlijke veiligheid nog maar al te dikwijls gevaar loopt door de hartstogten. De verschillende ontmoetingen van de Ieren met de Amerikanen, van de abolitionnisten met de voorstanders der slavernij, en zelfs de bewijsgronden, in den senaat door een der laatsten aan een collega, die abolitionnist is, geleverd, waarbij stokslagen de deugdelijkheid van de slavernij moesten betoogen, zijn daarvan sprekende bewijzen.

Laatste Berigten.

Men verneemt, dat van de zijde der Oostenrijksche regering een zeer ernstig vertoog naar St. Petersburg is gezonden, betreffende het bezetten van het slangeneiland door Russische troepen. Daarin word beweerd, dat door dergelijken maatregel eene der hoofdbedoelingen van den vrede van Parijs, namelijk de vrijheid van de scheepvaart op den Donau, daadwerkelijk zou worden verijdeld, en dat het pligt is voor Oostenrijk, om voor het behoud van die vrijheid te waken. Men voegt er bij, dat met zoo veel ernst op het terugkomen van het bedoelde besluit is aangedrongen, dat men zich mag vleijen, dat de keizer van Rusland, indien het behoud van eenen duurzamen vrede opregtelijk door hem wordt gewenscht, daaraan gehoor zal geven.

Overigens wordt uit Londen getelegrafeerd dat weder een Engelsch eskader in de Zwarte zee verschenen is, om daar te blijven tot dat Rusland aan de voorwaarde van het Parijsche tractaat zal hebben voldaan. Hetzelfde werd te Berlijn bij wijze van gerucht verzekerd en men voegt er bij, dat dit daar groote sensatie had te weeg gebragt.

Hoewel de krooning van keizer Alexander tot 7 Sept. is uitgesteld, zal de plegtige intogt des souvereins in Moskou desniettemin op den 29 Augustus plaats hebben. De keizer zal dus negen dagen voor zijne krooning in de oude Czarenstad doorbrengen. De keizerin weduwe werd den 14 dezer te St. Petersburg verwacht.

De Russische regering heeft bekend gemaakt dat, daar de Krim geheel door de geallieerden is ontruimd, de quarantainemaatregelen weder hersteld zijn op de kusten van de Zwarte zee en de zee van Azoff.

Volgens berigten over Alexandrie ontvangen zijn de Perzische troepen, na een hevigen weêrstand; in de stad Herst binnengerukt. De Perzianen zijn thans voornemens Mohamet in Kandahar aan te tasten.

NEDERLAND.

Rotterdam, 6 Augustus. De weersgesteldheid is, reeds sedert ruim eene week, hier te lande buitengewoon warm. Midden op den dag teekende de thermometer in de schaduw 84—86° F. Herhaaldelijk daalde des avonds het kwik niet beneden 70° F. Deze ongewone hitte heeft op het land verscheidene slagtoffers gemaakt, waartoe het gebruik maken van verkoelenden drank veel had bijgedragen. Intusschen geeft dit voor ons aangename weder, aanleiding tot vele uitstapjes naar het land, waardoor veel bedrijvigheid bij alle middelen van vervoer ontstaat en wel in die mate, dat des Zondags langs de spoorwegen dubbele treinen moeten loopen, en men zelfs in de groote steden bijna geen huurrijtuig kan bekomen.

Deze toestand werd echter sedert ons vorig berigt, nog door vrij wat ongunstig weder voorafgegaan. Omstreeks den 10 en 25 Julij, hebben er hevige onweders gewoed, vergeseld van storm en hagel. Behalve dat op de velden door laatstgenoemden nog al schade is te weeg gebragt, is onder anderen te Delwijnen een vader van 8 kinderen door den bliksem gedood. De storm, die den 10den het onweder vergezelde, wierp te Katwijk een schipper (W. de Jong), over boord en hij, aan wien veel verloren werd, vond zijn graf in de golven.

De berigten omtrent den oogst luiden bij uitnemendheid gunstig. Het aardappelen gewas belooft weder dit een voordeelige opbrengst; men verneemt van de bekende ziekte bijna niets; men wil ze wel op sommige plaatsen, wegens het verdorren van het loof, ontdekt hebben, maar gedurig blijkt door nadere berigten, dat het niets te beteekenen had. De prijs van dat devensmiddel is dan ook dalende en nu reeds beneden dien van vorige jaren. Ook de graanoogst verwacht men dat allergunstigst zal zijn.

— Den 4 Augustus is te 's Hage bij den heer Donker Curtius van Tienhoven, oud-president van den Hoogen Raad, het treurig berigt ontvangen, dat zijn zoon, de heer Mr. Donker Curtius, advocaat te Amsterdam en laatstelijk president van den raad van toezigt over den Rijnspoorweg, te Parijs, alwaar hij zich met eene dochter bevond, plotseling is overleden.

— Den 21 Julij is er te Amsterdam brand ontstaan in het werkhuis aldaar en wel op eene der vlieringen, waar vlas en werk geborgen was. In weerwil der spoedige aanwending van twee in het huis aanwezige brandspuiten, nam de brand, welke men zegt ontstaan te zijn door broeijing, weldra in zoo hevige mate toe, dat in zeer korten tijd de lichtelaaije vlam uit al de vensterramen der bovenste verdieping en het dak sloeg en dit laatste onder het uitbranden der genoemde verdieping instortte. Gelijk men weet, is het werkhuis eene uitgestrekte inrigting, waar aan ongeveer 700 armen arbeid en onderkomen werd verschaft. Al deze lieden, heeft men in allerijl de kaserne Oranje-Nassau tot wijkplaats aangewezen, terwijl een 40tal zieken naar het gasthuis werd vervoerd. Dit alles geschiedde met eene prijzenswaardige orde. Nadat 15 brandspuiten, onvermoeid den geheelen nacht massa's water in het brandende pand hadden geworpen, was men des morgens de vlammen meester. Bijna over de geheele uitgestrektheid van het kolossale gebouw, is de bovenverdieping verbrand.

— Door inwoners van Nijmegen is een adres aan den koning gezonden, waarbij Z. M. verzocht wordt de vesting Nijmegen op te heffen.

— Z. M. de koning bevindt zich voortdurend op het lustslot het Loo. H. M. de koningin zal in de helft van deze maand eene buitenlandsche reis ondernemen.

— Betreffende den prins van Oranje, die, gelijk gemeld is, aan boord van het stoomschip *Merapi*, het noorden van Europa bezoekt, schrijft men ons uit Christiania van den 8 Julij: »De Hollandsche stoomcorvet *Merapi*, waarop onze kroonprins zich bevond, is, gelijk gemeld is, Zondag avond (6 Julij) te Christiania aangekomen. Aan de brug werd de prins van Oranje door den onderkoning ontvangen. Hij begaf zich onder de parade van eene compagnie infanterie naar het paleis. Den 7 heeft Z. K. H. in gezelschap van den onderkoning, het koninklijk slot en de verzamelingen der universiteit bezocht. Heden ten 8 ure is de prins van Oranje met den onderkoning naar Hamar naar de landhuishoudkundige verzameling vertrokken. Den 12 zal hij, naar men hoort, van hier vertrekken om zijne vaart langs de westkusten van Noorwegen naar Finmarken voort te zetten. De kapitein Falsen zal hem vergezellen. De kroonprins der Nederlanden denkt op den weg naar Finmarken Christiansand, Stavanger, Bergen, Drontheim en Tromsö te bezoeken. Van Hammersfest zal hij zijne reis naar IJsland, de Schetland-eilanden en Schotland uitstrekken.”

— Z. K. H. prins Frederik is den 2 Augustus naar Bad-Ems vertrokken, om den 5den de verjaardag te vieren van zijne dochter, de kroonprinses van Zweden en Noorwegen, die, na een kort verblijf hier te lande, den 18 Julij derwaarts vertrokken is. Een aantal vorsten zijn in die badplaats vereenigd. Den 15 Augustus zal de prins zich op reis begeven naar Moskou, om de krooning van den keizer van Rusland bij te wonen en onzen koning daarbij te vertegenwoordigen. De prins zal te Elseneur aan boord gaan van de schroefcorvet Prinses Amalia, die daartoe reeds naar de Oostzee vertrokken is.

— Er worden groote toebereidselen gemaakt om het feest, ter gelegenheid van de onthulling op den Dam, te Amsterdam van het gedenkteeken aan den volksgeest van 1830 en 1831 gewijd, met veel luister te vieren. De koning heeft bepaald toegezegd, dat Z. M. die feesten met zijne tegenwoordigheid zal vereeren.

De heeren E. W. van Dam van Isselt en J. H. Burlage hebben, namens de feestcommissie, bekend gemaakt, dat de 25jarige feestviering te Amsterdam, ter herinnering aan den volksgeest 1830 en 1831, is bepaald op den 26, 27 en 28 Aug. e. k.; op Maandag 25 Aug. zal het feest geopend worden. De onthulling zelve van het gedenkteeken zal plaats hebben op Woensdag 27 Aug.

— Te Utrecht zal den 12 Augustus eene vereeniging plaats hebben van vele leden der compagnie vrijwillige jagers, die in 1830 zijn uitgetrokken. Men wil, dat dergelijke vereenigingen veel bijval vinden. Tot deelneming aan deze feestviering zijn, zoo als bekend is, alle geregtigden tot het dragen van het *metalen kruis* uitgenoodigd.

— Den 22 Junij ll. is te Frankfort a/M. overleden de heer C. J. Riesz, generaal-majoor, commandeur der Militaire Willemsorde en van de Eikenkroon, ridder der orde van de Nederlandschen Leeuw.

— Dezer dagen is door den koning bepaald, dat het tractement van eenen 2den luitenant-adjudant bij het wapen der infanterie zal bedragen *f* 1000 's jaars.

— Ten gevolge van de benoeming van den tegelijk tot kapitein t/z. bevorderen kapt. luitenant B. G. Escher, tot directeur generaal van marine, is het commando van de schroef korvet *Prinses Amalia*, dat tijdelijk bij afwezigheid van den heer Escher, door den luit. 1e. kl. de Man werd waargenomen, definitief overgegaan op den kapt. luit. Wesselmink, tot nu toe referendaris bij het ministerie van marine; zijnde, gelijk reeds elders gemeld is, dit vaartuig bestemd om prins Frederik te Elseneur af te wachten en naar Moskou te brengen.

— Op 23 dezer is door den kapitein-luitenant ter zee J. J. van der Moore en de luitenants ter zee der 1ste klasse P. A. Matthijsen en L. G. Brocx aan den vice-admiraal E. G. van der Plaat, laatstelijk commandant van 's konings zeemagt in Oost Indië, thans alhier verblijf houdende, uit naam der officieren, die onder zijne bevelen in Indië gediend hebben, als blijk van hoogachting en erkentelijkheid een aandenken in zilver opgedragen. Het bestaat uit een rijk schenkblad, waarop, onder een toepasselijk opschrift, de namen gegraveerd zijn van ten minste 125 zee-officieren, die deze hulde hunnen voormaligen chef bewijzen, en munt overigens uit door sierlijkheid van vorm en zamenstelling. — De admiraal ontving genoemde officieren met de meeste welwillendheid en betoonde zich zeer gevoelig, een dusdanig onmiskenbaar bewijs van hooge belangstelling te ontvangen.

— Z. M. heeft *benoemd*: mr. *J. S. Lotsij*, lid van de eerste kamer der staten-generaal en burgemeester van Dordrecht, tot minister van marine; mr. *J. W. van Romunde*, raadsheer in het provinciaal geregtshof van Noord-Holland, te Amsterdam, tot minister voor de zaken van de Roomsch-Katholijke Eeredienst; en den tevens tot kapitein ter-zee bevorderden kapitein-luitenan-ter-zee *B. G. Escher*, tot directeur-generaal van marine.

— Z. M. heeft *benoemd*: bij de geneesk. dienst in Oost-Indië: tot officier van gez. 3de kl., de kweekelingen bij 's rijks kweekschool voor milit. geneesk.: *S. Hartog*, *A. Cochius*, *J. F. Buning*, *E. van Hengel*, *K. G. Bakker*, *J. Alken*, *K. W. Hamilton of Silvertonhill*, *P. W. A. Beijen*, *P. Ruitinga*, *C. F. Erdbrink*, *G. Broers*, *G. A. Raland* en *J. J. Granpré Mohère*; bij de cavalerie in Oost-Indië, tot 2de luit. den cadet *W. G. Lehnkering*, van de kon. acad. voor de zee- en landmagt.

Gepraaide schepen door het Ned. schip *Staatsraad van Ewijck*, gezagvoerder *F. de Winter*:

15 Julij *Diligence* kapt. *Smit* van Amsterdam naar Batavia N. B. 14° ..', W. L. 25° 28'.

26 Julij *Fortuna* kapt. *Lignij*, aan boord alles wel, N. B. 4° 10', W. L. 16° 21'.

18 Aug. *Speedwell*, van Rio Janeiro naar Bombaij Z. B. 38° 12', O. L. 14° 17'.

8 Sept. *Vijf Vrienden* van Rotterdam naar Samarang, Z. B. 25° 59', O. L. 103° 18'.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum.	Naar
Septemb.	20	Deensch	Johanna Julius	J. A. Hanssen.	Batavia	19 Sept.	Hamburg.
»	21	Nederlandsch	Staatraad van der Hoeven	T. Heymeriks	»	19 »	Amsterdam.
»	22	Hamburgsch	Hafes	T. Henricting	Liverpool	16 Junij	Singapore.
»	—	Deensch	John	Looft.	Batavia	20 Sept.	Copenhagen.
»	—	Nederlandsch	Ambarawa	J. Buykes	»	20 »	Amsterdam.
»	—	»	Fortuna	M. de Ligny	Amsterdam	19 Junij	Batavia.
»	—	Hamburgsch	Esperansa	M. Johanssen	Hamburg	12 »	Singapore.
»	23	Amerikaansch	Oriental	C. Ney	Batavia.	20 Sept.	Padang.
»	—	Engelsch	Emely	J. E. Brown	Liverpool	4 Junij	Hongkong.
»	—	Nederlandsch	Mercator	Valck.	Soerabaya	10 Sept.	Schiedam.
»	24	Amerikaansch	Atlas.	Mackay	New-York.	15 Junij	Manilla.
»	—	»	Lady Suffolk	W. Lavender	»	29 Mei	Singapore.
»	—	Nederlandsch	Johanna Alida.	J. Visman	Batavia.	23 Sept.	Amsterdam.
»	25	Engelsch	Rolling Wave.	M. Crawfund	Canton	16 Aug.	Liverpool.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Septemb.	23	Nederlandsch	bark	Zwerver.	D. A. Koekelis	Indramayoe	21 Sept.	G. Suermondt en co.
»	—	Fransch	schip	Alph. Nicolaas Cezard	F. le Bozec.	Havre de Grace	22 Junij	»
»	24	Nederlandsch	bark	Nederland en Oranje	L. van der Plas	Amsterdam	18 »	B. Kopersmit en co.
»	—	»	»	Fortuna.	M. de Ligny	Texel	18 »	de Weerdt, Ruyl en co.
»	—	Nederl. Indisch	»	Fathul Barie	Said Habassij	Bencoelen	17 Sept.	Gezagvoerder.
»	—	» »	schoen.	Srie Palembang	Tjia Tjingtjoan	Samarang	12 »	B. J. Jacobs.
»	—	» »	»	Digna	Oedin.	Pamanoekan	21 »	Gezagvoerder.
»	—	Bremer	schip	Clemens.	Hunteman	Samarang	19 »	C. Bahre en G. Kinder.
»	25	Nederl. Indisch	stooms.	Banda	C. C. L. Neyts.	Soerabaya	21 »	W. Cores de Vries.
»	—	» »	bark	Alnoer	Sech Aw. bin Said	Samarang	20 »	B. J. Jacobs.
»	—	» »	»	Almansoer.	Said Alie bin Djin	Tagal	17 »	D. N. Buys en co.
»	—	» »	stooms.	Koningin der Nederlanden	J. Prins	Singapore	20 »	Maclaine, Watson en co.
»	—	Nederlandsch	bark	Kinderdijk	D. Zwanenburg	Hamburg	6 Junij	van Ommeren Rueb en co.
»	—	»	»	Maria Adolina	A. Blom.	Rotterdam	18 »	E. Moormann en co.
»	—	»	»	Jan van Schaffelaar.	F. van Hees	Hongkong	13 Aug.	van Ommeren Rueb en co.
»	—	Nederl. Indisch	brik	Pasekan	Lim Kitjiang	Pecalongan	20 Sept.	Gezagvoerder.
»	26	»	schoen.	Fathul Heir		Sumanap		»
»	—	Engelsch	bark	Paragon		Calcutta		Tiedeman en van der Burg.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Septemb	24	Z. M.	stooms.	Celebes	luit. t/z. 1 kl. de Man	Borneo.
»	25	Nederl Indisch	»	Langan Lamongan.	T. Deighton.	Samarang.
»	—	Nederlandsch	bark	Palembang	J. Hoekstra	Nederland.
»	—	»	»	Anna Paulowna	W. Bek	Tjilatjap.
»	—	Nederl. Indisch	»	Atiat Ulbarie	Sech Dahema	Padang.
»	—	»	»	Djodoel Harie	Said bin Abdulla	Indramayoe
»	—	»	schoen.	Venus	Kerto.	Balie Badong.
»	26	Nederlandsch	bark	Java Packet	L. A. Heykoop	Hongkong.
»	—	»	»	Tonia	Zeeman	Soerabaya.
»	27	»	schip	Nehalenis	Grivel	»
»	—	»	bark	Johanna Maria	Overgaauw	»
»	—	»	»	Catharina Maria.	Bolck	»
»	—	»	»	Jacob Cats	van der Windt	China.
»	—	»	»	Konink. Ned. Yacht Club	F. L. Jack	Soerabaya.
»	—	»	»	Alcor	Van Oppen	Samarang.
»	—	Fransch	schip	Albert Cezard	J. Dolu	Nantes via Samarang.
»	—	Nederl. Indisch	bark	Djelanie	Said bin Alie	Soerabaya.
»	—	»	stooms.	Ambon.	Hugenholtz	Bencoelen via Padang.
»	—	»	»	Macasser	F. H. Schmidt	Samar. Soer. en Molukk.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Maria Diederica *	A. van Marion	Nederland.	Landberg, Beseet de Bie en co.
»	»	Canton.	H. J. Tweehuijs		Tiedeman en van der Burg
»	»	Timor *.	Agema	Rotterdam via Padang	B. Kopersmit en co.
»	schip	India *	d'Arnaud Gerkens	Rotterdam	Regnat en Vinju
»	bark	Senior	K. L. Swart	Golf van Persie	C. Bahre en G. Kinder.
»	»	Alcijone	Haacke	Rotterdam via Padang	Busing, Schröder en co.
»	»	Maria Jacoba.	Lammerts		G. Suermondt en co.
»	»	Anna *.	H. Harmsz	California	»
»	»	Bengalen	Th. Keus	Tjilatjap	»
»	»	Samuel Hendrikse	van der Geer		»
»	»	Amerika	Meermans		»
»	schip	Ottolina	J. J. Prange	Soerabaya	Maclaine, Watson en co.
»	fregat	Staatsraad van Ewyck	F. de Winter	Samar. en Soerabaya	E. Moormann en co.
»	bark	Koning en Vaderland *	R. F. A. van Bruggen		de Weerdt, Ruyl en co.
»	»	Scheveningen	J. K. Annokee	Nederland.	»
»	bark	Fortuna	M. de Ligney	Sam. en Soerabaya	»
»	»	Admiraal Piet Hein *	Hazewinkel	Samarang.	Haager en Schuurman
»	»	Jan Schouten	C. Meyer		»
»	fregat	Gezina *	P. Burggraaf		»
»	bark	Soolo.	P. C. v. d. Meulen		van Ommeren, Rueb en co.
»	»	Kinderdyk	Zwanenberg	Soerabaya.	»
»	»	Henriette *	Van Loenen	»	Adam en co.
»	»	Maria Adolfina	A. Blom		E. Moormann en co.
Nederl. Indisch	bark	Al Adanie *	Hadjie Hassan		»
» »	»	Jenoer *	Said bin Alie	Palembang	D. N. Buys en co.
» »	schoen.	Mastora	Moh. Amien.	Samarang.	»
» »	brik	Rachmanie.	Sech Osman	Soerabaya.	»
» »	»	l'Esperance *	J. Huwart	Samarang.	»
» »	»	Almansoor *	Said bin Djin	Pamanoekan.	»
» »	brik	Fida Rachman	Sech Belfagie	Indramayoe	»
» »	schoen	Bintang Tiga *	Koh Siong	Muntok en Palembang	B. J. Jacobs.
» »	bark	Faid Alim.	Said Alhadie.	Kandanghauer	»
» »	»	Lachmadie	Sech bin Sahak	Banka.	»
» »	schoen.	Anna Johanna hern Srie Palembang *	Tjoa Tjintjoan	Palembang	»
» »	bark	Alnoer *	Sech bin awab Said	Samarang.	»
Engelsch	bark	Crishna *	Cullion	Sydney	Hunter, Houghton en co.
»	brik	Seoblas Salam *	Mahthar Saleijman		D. N. Buijs en co.
»	bark	Antogonist *	Blake		Büsing, Schröder en co.
Zweedsch	schip	Oscar I	Mörck	ter bevrachting.	»
Amerikaansch	schip	Cijnthia. *	Barlett		Paine, Stricker en co.
»	bark	David Brown *	Breadbarrij	China	Paine, Stricker en co.
Bremer	schip	Marttha			Mottendorff, Wilmans en co.
»	bark	Clemens *	A. F. Hunteman	Golf van Persie	C. Bahre en G. Kinder.
Fransch	schip	Alph. Nic. Cezard *	Le Bozec	Nantes	G. Suermondt en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Indramayoe*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Sept.	17	Ned.	schip Bato	Broeksmit	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Indramayoe*.

Datum		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	15	Ned.	brik l' Esperance	J. Huwart	Batavia.
»	16	N. I.	Fidha Rachman	Sech Bilfagie	»
»	20	»	bark Zwerver	Koekelis	»

Aangekomen Schepen te *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Sept.	15	N. I.	brik Tartar	Tan Engbok	Batavia.
»	17	»	schoener Almas	Liem Anijan	Muntok.
»	—	»	schoener Apiemaas	Tia Ng.	»
»	—	»	schoener Anna Johanna	Tjoa Tingtjoan	Samarang.
»	18	»	bark Elmashoor	Said Aljoevrie.	Sumanap.

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	12	N. I.	schoener Bientang Tiga	Koh Siong	Palembang.
»	16	»	bark Jenoar	Said Alie	Batavia.
»	17	»	bark Oey Sinjo	Kwee Samiang	»
»	18	»	bark Anna Johanna	Tjo Tjingtjoan.	Palembang.

Aangekomen schepen te *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Sept.	16	N. I.	bark Goanlie	Lo Sintjiang	Pecalongan.
»	17	»	bark Almansoor	Said Djen	»

Vertrokken schepen van *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	17	N. I.	bark Almansoor	Said Djen	Batavia.
»	19	»	bark Naim Balgaer	Sech Tagia	Pekalongan.

Aangekomen Schepen te *Passeroean*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Sept.	11	Ned.	bark Australie	Harton	Soerabaya.
»	12	»	Abelgasman	Hensing	»
»	16	N. I.	schoener Carolina	Pa Jatie	Probolingo.
»	17	Ned.	bark S. van Heel	van der Waal.	Soerabeja.

Vertrokken Schepen van *Passeroean*.

Datum		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	1	N. I.	schoener Katjong	Saka	Soerabaya.
»	7	Ned.	bark Maleijer	G. R. Bok	Rotterdam.

Aangekomen schepen te *Probolingo.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Sept	14	Ned.	schip Princes Sophia . .	Spanderman .	Soerabaya.
»	—	N. I.	schip Mashoor	Said Edroos .	Sumbawa.

Aangekomen schepen te *Bezoekie.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Sept.	5	Ned.	schip van Galen . . .	J F. Smit. .	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Sumanap.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	12	Ned.	bark Charlotta	Sobels . . .	Banjoewang
»	—	N, I.	schoener Moostarie . .	Said Hoessin ,	Palembang.
»	—	»	bark Elmashoor . . .	Said Aldoefrie.	Cheribon.
»	—	»	schoener Salim. . . .	Sech Dereihiem.	Samarang.

Aangekomen schepen te *Samarang.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
»	12	N. I.	bark Alnoer	Sech Said . .	Batavia.
»	—	»	bark Amsterdam . . .	Mohamat Yasin.	Kotte.
»	13	»	bark Polkus Sa-ada . .	Sech Hoessin .	Sumanap.
»	—	Eng	bark Mariners Hope . .	G J. Rogers .	Singapore.
»	14	N. I.	bark Cornea	Kamalodin .	Banjermass.
»	—	»	bark So-öotban . . .	Sech Bansoer .	Batavia.
»	—	»	bark Tjan Goan . . .	Sie Ik Hiem .	Riouw.
»	15	Ned.	bark Vier Gebroeders .	P J Haken .	Batavia.
»	16	N. I.	bark Ellen	J. Winter . .	»
»	—	Ned.	schip Louisa Wilhelmina	van Campen .	»
»	17	N. I	st. Langen Lamongan .	T. Deighton .	»

Aangekomen schepen te *Tjilatjap.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Sept	10	Ned	bark Hector	M. Paulino .	Sumanap.
»	12	»	bark Macasser	v. d Meijden	Batavia.

Vertrokken schepen te *Panaroekan.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	10	Ned.	Staatsraad v. d. Houven	Heijmeriks. .	Nederland.
»	11	N. I.	kotter Krabbe	Mardam . .	Soerabaya.
»	—	»	kotter Little Tot , . .	Katjoong . .	»

Aangekomen schepen te *Patjitan*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept	11	Ned.	schip Carolina	Graswinkel .	Pangool

Vertrokken Schepen van *Samarang.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Sept.	11	N. I.	bark Goan Lie . . .	Lo Sing Tjiong	Pecalongan.
»	13	»	brik Eljeser	Said Aboebakar	Singapore
»	—	N. I.	schoen Anna Johanna .	Tjoa Tjien Tjoan	Palembang.
»	—	»	schoener Venus . . .	Kerto . .	Batavia.
»	17	Ned.	schip Vondel	B Verhagen .	Soerabaya.
»	18	N. I.	bark Marianne Anthoinette	J. C Lebert .	Batavia.

In lading liggende Schepen te *Samarang.*

Vlag.			Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl.	Indisch	bark	Naga Laut	F A P. Wentholt .	Batavia	B. Kopersmit en co.
»	»	»	Ellen	J. Winter	. . . .	»
»	»	stooms.	Langen Lamongan	T Deighton . . .	Batavia	MacNeil en co.
»	»	bark	Amsterdam	Mohamat Jassin .	. . . .	Gezagvoerder.
»	»	»	Alnoer	Sech Said	Batavia	»
»	»	»	So-öotban	Sech Bansoer . . .	. . . .	»
»	»	»	Cornea	Sie Ik Hien . . .	. . . .	»
»	»	»	Tjan Goan	Kamalodin	. . . .	»
»	»	brik	Amena Tulberie	Sech Bantak . . .	. . . .	»
»	»	bark	Bientang Anem	J van Hulstyn . .	. . . .	»
»	»	schip	Gatmeer	Sech Baoesoer . .	Banka	»
Nederlandsch .		»	Doctrina et Amicitia	P. Hasgema . . .	Nederland	B. Kopersmit en co.
»		»	Louis Wilhelmina	van Campen . . .	Nederlaned via Soerabaya .	»
»		»	Jacoba Christina	J C Berk	. . . .	Dorrepaal en co.
»		bark	Vier Gebroeders	P, J. Haken . . .	Nederland via Soerabaya .	C. Damnitz en co.
Engelsch .		schip	Ann Adamson	J Adamson . . .	Holland	»
»		brik	Mariners Hope	G. F. Rogers . . .	. . . .	Gezagvoerder.
Bremer .		schip	Anna Lange	J. D. Baschen . .	Nederland	Wermuth en co.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven. 9 Julij. Bezoekie, Schaap, Batavia.
11. Zalt-Bommel, Juta, Batavia.
laatst v. de Kaap de Goede Hoop.
12. Gertrude, Lourens, Christiaan Huygens, Ihlowr, Batavia.
18, Watergeus, Kramer, Delft, van Geelkerken, Akyab.
19. Fop Smit, Swart, Batavia.
laatst v. de Kaap de Goede Hoop.
25. Weltevreden, Teerling, Akyab.
26. Nord See, Delano, Padang.
4 Aug. Vlaardingen, v. Dusseldorp, Akyab-
Hellevoetsluis. 12 Julij. Maria Anna, Verschuur, Batavia.
15. Batavier, Hoek, Rangoon.
5 Aug. Louisa Jac. Johanna, Deurholst, Batavia.
Texel. 9 Julij. Pr. Fred. Nederl., Rotgans, Batavia.
11. Provincie Drenthe, Beckering, Banjoew.
12. Adm. Jan Evertsen, Kuiper, Generaal Michiels, de Wilde, Batavia.
Duiveland, Viersma, Passaroean.
13. Anna Christina, Joon, Batavia.
Laurent en Emilia, Knappert Jr., Banjoew.
Trent, Elfursen, Valparaiso, Ellerman, Akyab.
Frederik Hendrik. Hoff, Charleston.
15. Alida Wilhemina, Doornbos, Batavia.
16. Johanna, Halbertsma, Souberg, Evers, Banjoew.
17. Lucia Maria, Papineau, Banjoew.
Ida, van der Eijk qq., Tjilatjap.
l. v. de Kaap de Goede Hoop.
Petrea, Osborn, Akyab.
19. Nederland, Huidekoper, Batavia.
24. Arabella, Porter, Rangoon.
Express, Patterson, Akyab.
5 Aug. Twee Jeannes, Noordziek, Banjoew.
7. Eensgezindheid, Portenger, Soerabaya.
Zierikzee. 26 Julij. Asa Sawyer, Gates, Akyab (n. Rotterdam.)
Vlissingen. 17 Julij. Commersie Compagnie, Horn, Java (n. Middelburg.)

Vertrokken.

Brouwershaven. 14 Julij. Soerabaya, Swarts, Batavia.
31. Egidia Paulina, Veltman, Batavia.
Hellevoetsluis. 14 Julij. Princes Amelie, Groeneveld, Honingby, van Marion, 4 Gebroeders, Vonck, Borneo, Jansen, Batavia.
15. Twenthe, Coopmans, Atlas, Bakker, Maria Veronica, Mulder, den Elshout, Bonjer, Batavia.
22. Dorothea Henriette, Smit, Batavia.
23. Nieuw Lekkerland, Hoffman, President Ram, Ulrich, Lourens Coster, Koene, Generaal v. d. Bosch, Parlevliet, Batavia.
1 Aug. Koning Willem II, Giesen, Hongkong (viâ Newport.)
6. Elisabeth, Klok, Constantia, Vonck, Batavia.
8. Diana, Pille, Hongkong.
Texel. 14 Julij. Doggersbank, Kerkhoven, Pollux, Kooy, Bat.
Willem de Clercq, Ouwehand, Soerabaya.
21. Julie Claire, v. Oosteroom, Batavia.
23. June, Chevalier, Batavia.
27. Zorgvliet, de Vries, Batavia.
28. A. R. Falck, van Duivenbooden, Christ. Agatha, Esink, Bat.
29. Mentor, Zijlstra, Willemina en Clara, de Wijn, Java's Welvaren, de Veer, Batavia.
de Zwijger, Hoogland, Bombay.
1 Aug. Graaf van Hassen, Sanders, Batavia.
2. Australie, Jochems, Batavia.
3. Bosphorus, Kruisinga, Akyab.
Veere. 23 Julij. De Onderneming, Verhulst, Batavia.
Vlissingen. 14 Julij. Batavier, van Wijk, Singapore en Batavia.
23. Minerva, van Bosen, Ceylon.

Zeilklaar.

Hellevoetsluis. 8 Aug. Klasina, Browning, Hongkong.
Joh. Geertruida, Fleak, Batavia.

Vreemde Havens.

Aangekomen.

Londen. 8 Julij. Vice-Adm. Gobius, v. d. Linden, Hobart-Town.
(laadt voor Rotterdam)
Falmouth. 27 Julij. Wilhelmine, Ianen, Akyab.
vertrok n. Bremen.
Liverpool. 26 Julij. Magdalena, Greefkes, Bremenhaven.
(om voor Batavia te laden)
Cardiff. 4 Julij. Hellevoetsluis, Vos, Dordrecht.
vertrok 3 Aug. n. Singapore.
Hamburg. 19 Julij. Luconie, Bödeker, Moulmain.
Paul Johann, Struijs, Singapore.
Bremerhaven. 9 Julij Wodan, Matthison, Batavia.
17. Brothers, Crowell, Batavia.
Norrkoping. 26 Julij. Atalante, Sahlberg, Edla, Hammargren, Batavia.
Stockholm. 7 Julij. Sydpolen, Soderberg, Batavia.
Bordeaux. 7 Julij. Nassau, Wassenaar, Akyab.
Triest. 6 Julij. Van der Palm, van Hees, Singapore.
Kaap de Goede Hoop. 22 Mei. Jan van Galen, de Boer, Rott.
Z. M. stoomschip Phoenix. kommandt.
Toe Water, Vliss. (n. Batavia.)
St. Helena. 27 Mei. Jac. Martinus, Hogesteyn, Tjilatjap n. Schiedam.
2 Junij. Henrietta en Cornelia, Hartman, Batavia n. Amsterdam.
8. Prins Maurits, Bart, Batavia n. Amsterdam.
9. Emma, Link, Batavia n. Stockholm.
12. Derkina Titia, v. Zijp, Batavia n. Amsterdam.
allen hebben de reis vervolgd.

Vertrokken.

Londen. 30 Julij. Marij, West, Jones, Batavia.
Cardiff. 4 Julij. Zeepaard, Giltjes, Singapore.
Hartlepool. 4 Julij. Wilh. Cath., de Groot Stiffrij, Singapore.
Hamburg. 4 Aug. Imina Brons, Muller, Melbourne.
Stockholm. 10 Julij. Maria Charlotta, Schmidt, Oost-Indien.
Havre. 17 Julij. Union, Le Bosec, Batavia. .
St. Nazaire. 3 Aug. Jules Cézard, Lessergeant, Java.
Royan. 11 Julij. Prophete, Guerin, Batavia.
Genua. 10 Julij. Stad Leyden, Ruige. Batavia.
14. Arend, Hus, Batavia.

Gepasseerd.

Plymouth. 1 Aug. Loevesteyn, Schaap, Adelaide n. Londen.
Verder, Koopperman, Akyab n. Rotterdam.
3 Aug. Sélistria, Christie, dito n. dito.
5. Hendrika, Verbeek, Bat. n. Rotterdam.

Zeilklaar.

Stockholm. 10 Julij. Balder, Brolingson, Batavia.

Schepen in Lading.

Rotterdam. Batavia, Princes Amalia, van Rijn van Alkemade. — Guurtje en Maria, Boursse Wills. — Europa, Poort. — Adriana Petronella, Brocx. — Mary en Hillegonda, Prater. — Bezoekie, Lammerts van Bueren. — Ouderkerk a/d. Amstel, Kramer. — Sophia Koningin der Nederlanden, Klein. — Batavia, Samarang en Soerabaija, Zuit-Beveland, Boers. — Commissaris des Konings van der Heim, Hoogenstraten. — Kaap de G. Goop, Zalt Bommel, Juta.

Schiedam. Batavia, Mary Goddard, Kooy.

Dordrecht. Batavia, Kosmopoliet, Bouten.

Amsterdam. Batavia, Samarang en Soerabaija Vriendentrouw, Greveliak. — Maria Agnes, de Bos. — Cornelia, Jaski. — Lourentius en Emilia, Knappert J. Zn. — Batavia en Soerabaija, Factorij, Janzen.

Aangekomen Passagiers.

Per Gertrude, kapt. J. Lourens:

Van Batavia: de heer Aquasi Boachi, de majoor de Brauw, de heer van Dijck, echtgenoot en vier kinderen, mevrouw Cassalette en vrouwelijke bediende, en de jonge heer Boon van Ostade.

Per Bezoekie, kapt. A. Schaap:

Van Batavia: de majoor van Steijn van Hensbroek en echtg; de heer F. T. Engelenburg en echtg. met twee kinderen en een Javaansche bediende; de heer C. van Hogendorp en echtgenoote; mevr. A. J. Boers en Javaansche bediende; de heer Stuurman en een kind.

Per Prins Fred. der Nederlanden, kapt. Rotgans:

Van Batavia: de kapt. der infanterie E. Pauw en echtgenoot; de offic. van gez. C. J. Serle en J. van Elk en dochtertje; de kolonel Le Bron de Vexela en twee kinderen; de heer Vosmaer en twee kinderen; de jonge heeren H. Schlenker en P. Molenaar.

Per Nederland, kapt. Huidekoper:

Van Batavia: Mevr. J. A. Böring, drie kinderen en bediende; mej. J. G. en W. C. Pen; de jonge heeren G. L. J. Pen, A. E. en J. H. van der Meulen, F. L. en G. G. Wittenrood; mej. J. E. Sohngen, mej. M. G. E. Bölken, de kolonels A. C. van Braam Houckgeest en M. Nordman.

Per Fop Smit, kapt. Swart:

Van Australie: de heer O. Gerke,

Van Batavia: de heer R. H. Tiedeman, luit. ter zee, en P. H. J. van Es, offic. van adm. 2de kl., beiden van Ned. marine; C. W, F. Grüst, O. I. ambtenaar 2de kl.; J. H. van Baudijk Bastiaanse, ambtenaar bij de koffij cultuur; mejufvr. S. G. Bastiaanse.

Per Zalt-Bommel, kapt. Juta:

Van Batavia: de heeren L. E. Lawick van Pabst en J. Oosterhout.

Vertrokken Passagiers.

Per Wilhelmina en Clara, kapt. H. de Wijn:

Naar Batavia: ds. C. G. S. Begeman, echtgenoot en zes kinderen; ds. B. Braams; mevr. Herderschee en dochter; twee dames Herderschee, mejufvr. S. Haase; de heer J. Bekker; een Javaansche bediende en drie Javaansche matrozen.

Per Julie Claire, kapt. van Oosteroom:

Naar Batavia: de WelEerw. heer J. M. Verf en echtgenoote, mevrouw Goedzee, de heeren Spengler, W. R. Fabritius, C. L. Jacobson, C. J. Morel, J. Moerkoert en eene vrouwelijke Javaansche bediende.

Per Willem de Clercq, kapt. Ouwehand:

Naar Soerabaya: de heer H. B. van Hees.

Kort Handelsberigt.

Rotterdam, 8 Augustus. Koffij. Eene voortdurende vraag voor behoefte naar Java-Koffij, zoowel van binnen- als buitenland, heeft door de geretireerdheid der houders en weinige aanbiedingen, de markt langzaam doen verbeteren, zoodat in de laatste maand de prijs voor goed ordinair 1 c. is gestegen. Reeds kort na onze vorige moest men 32 c. besteden en hetgeen daartoe te vinden was, ruimde langzamerhand op en tegen het laatst der vorige maand werd 32 1/2 c. betaald. Hoewel ook tot laatstgenoemden prijs al spoedig de keus zeer beperkt werd, is door mindere vraag thans weder gemakkelijker te koopen. Intusschen wordt alleen voor behoefte gekocht. Goed blanke soorten, die zeer schaarsch zijn geworden, werden met 33 1/2 à 34 c. betaald.

Ruwe Suiker. Hoewel de stand van dit artikel sedert de vorige maand merkelijk verhoogd is, hebben wij zeer weinig omzettingen te vermelden, uit gebrek aan redelijke aanbiedingen, en is ons uit de eerste hand alleen bekend de verkoop van 1356 kr. en 434 matten Java, per *Caesar* zeilende, op factuurbeschrijving, den 11den Julij, tot geheimen prijs, zoo men veronderstelt ƒ $4\frac{1}{2}$ boven Mei. De daarop gevolgde veiling der N. H. M. den 24sten Julij, van 91100 kr. Java, werd zeer driftig verkocht, doch daardoor zeer ongelijk. Witte soorten bedongen ƒ $7\frac{1}{2}$ à ƒ 9 boven de prijzen van Mei, vooral echter grof stoom; grijs bedong ƒ 6 à ƒ $6\frac{1}{4}$ en bruin en blond ƒ $5\frac{1}{2}$ à ƒ 6 hooger dan Mei. Een groot verschil werd bijzonder in deze veiling gemaakt tusschen slap en sterk Suiker, dat tusschenbeide in hetzelfde nummer ƒ $4\frac{1}{2}$ à 7 bedroeg. en hetwelk dus ten nadeele is der prijs voor zeilende ladingen te bedingen, waarvan geen qualiteit bekend is. Enkele goedkoop gekochte haveliugen bedongen na de veiling in Witte soorten ƒ $1\frac{1}{2}$ avans, zonder dat dit de stand van prijzen veranderde.

Men begroot dat ruim de helft voor exportatie gekocht werd, en daaronder het grootste deel voor Russische orders.

Na de veiling werden tot veilings evenredigheid een paar partijen zeilende aan de markt gebragt, die echter geen lust vonden, terwijl de markt thans zeer stil is, dewijl de meeste buitenlandsche markten beneden de Hollandsche bleven en de Engelsche berigten flaauw zijn.

In Rijst hadden gedurende de laatste maand vrij belangrijke verkoopen in de 1ste hand plaats en de prijzen hebben zich eenigzins verbeterd.

8.740 bn.	Necransie Aracan,	per	Brederode,	tot ƒ	$6\frac{3}{4}$,
10,383 »	» »	»	Watergeus	» »	7,
11,020 »	» »	»	Delft,	» »	7,
7.700 »	» »	»	Asa Saweyer,	» »	7,
7,192 »	blanke Java,	»	Maria Anna,	» »	$8\frac{3}{4}$,
6,148 »	grof blanke Java,	»	Fop Smit,	» »	$9\frac{1}{4}$,

Laatstgenoemde partij werd eenige dagen geleden, de overigen in de vorige maand gedaan.

In de tweede hand was de omgang in gepelde soorten niet van belang en over het algemeen is de kooplust in de laatste dagen niet vermeerderd. Eenige berigten omtrent het weder verschijnen der aardappelenziekte bevestigen zich niet, of althans schijnt het kwaad nog van geringen aar te zijn, zoodat hetzelve door de groote aanplantingen ruim [illegible]

Gedurende de vorige maand bestonden de verkoopen uit:

11400	balen Java,	blank........	tot ƒ 8	à $8\frac{3}{4}$
44000	» Aracon, Necranzie.....		» » $6\frac{5}{8}$	à 7

Specerijen. Peper heeft meer vraag gevonden en uit de eerste hand werden afgedaan 192 bn. per *Australie* en 114 bn. per *Neerlands Koningin*, tot 30 c. Tot dien prijs blijft intusschen nog in de 2de hand te koop. De voorraad is gering. Fijne Specerijen met geringe omgang in eene gedrukte stemming. Notenmuscaat No. 1 tot 157 c., No. 2 tot 145 c. aangeboden. Foelie C en D werd tot 130 à 135 c. gedaan. Nagelen zeer flaauw en nominaal; No. 1. 37 à 38 c., No. 2. 36 c., No. 3. 35 c. In Java Kaneel had tot 78 à 80 c. voor 2de soort eenige omgang plaats.

In Java Tabak hebben, door gebrek aan voorraad, alhier weder geene omzettingen plaats gehad.

Door gebrek aan voorraad waren de omzettingen in Huiden gering, bedragende: 1000 Oost-Ind, per *Waterloo*, tot 47 c.; 317 dito, per *Australie*, tot 48 c.; 378 dito, per *Neêrlands Koningin*, tot 48 c.; 1136 Buffels, per *Waterloo*, tot 24 1/2 c.; 364 dito, per *dito*, tot 24 1/2 c.; 292 Maulmain Buffels, per *Jan van Galen*, tot 26 c.

Van Java Indigo worden kleine partijtjes van particulieren aanvoer tot vaste prijzen verkocht en er blijft een goede opinie voor dit artikel.

Campher. Tot 50 à 51 c. bleef voor Japansche vraag bestaan, maar daar de houders niet genegen waren zoo af te geven en de koopers niet hooger wilden aanleggen, bleef het zonder zaken. Japansche kost 54 c. Chineesche 53 c. Tamarinde meer gevraagd, tot ƒ 13 is goede kwaliteit te koop. Cubeben nominaal 65 c. Lange Peper blijft gevraagd, maar 23 c. waartoe uiterlijk te koop is, heeft men nog niet kunnen bedingen. Galanga tot ƒ 20 aangeboden; voor dit artikel is intusschen uitzigt op rijzing. Star-Anijs nominaal 53 à 54 c. Cassia Lignea vindt tot 62 à 63 c. geregelde aftrek. Cassia Vera en Cassia Tigablas flaauw en niet dan tot lagere prijzen te verkoopen. Cassia Vera is niet meer dan 16 c. waard; Tigablas is zoo verschillend in kwaliteit, dat de waarde thans verschilt tusschen 19 en 32 cents. Oleum Cassiae nominaal ƒ 8. Gum Damar was aanvankelijk veel gevraagd en tot verhoogde prijs met belangrijke omzet. De prijs met belangrijke omzet. De prijs verbeterde zich van 36 1/2 tot 39 cts. Op eens heeft echter de vraag opgehouden en zoude men tot 38 cts. of iets daaronder kunnen koopen. Gum Benzoë zonder handel. Gum Elastic gevraagd en mooije kwaliteit met ƒ 40 1/2 à ƒ 41 betaald; de gewone soort blijft echter [illegible] te koop en zoude nog à ƒ 39 te bekomen zijn. Intusschen [illegible] waarschijnlijk eene verbetering van prijs [illegible] de disponible voorraad is gering en de aanvoeren [illegible] veel minder maar schijnen op te houden, terwijl de [illegible]ing van het artikel toeneemt. Gutta Percha stil. De aanvoeren bestaan meest uit middel en ordinaire kwaliteiten en deze vinden geen koopers. Er is niet genoeg aan te bevelen om bij afzendingen op kwaliteit te letten; alleen mooije soort is te plaatsen en aanvoeren daarvan alleen kunnen het vertrouwen in het artikel herstellen, dat door de vele slechte en vervalschte soorten verloren is. Mooi goed is 45 à 50 cts. waard.

Paarlmoerschelpen. De 152,000 stuks aangebragt per *Diana* voor de N. H. M., zullen 21 dezer geveild worden; het is een mooije partij die grif zal verkocht worden en getaxeerd is op 56 à 70 c.

Bindrotting flaauw. De laatste veilingsprijzen hebben zich niet kunnen staande houden. Met moeite werden de particuliere aanvoeren gerealiseerd; verkocht zijn: 4258 bossen per *Waterloo* ƒ 9 1/2, 1000 bossen per *Prinses Amalia* ƒ 8 1/2, 228 bossen per *Maria Anna* ƒ 8 3/4 en 1193 bossen per *Fop Smit* tot ƒ 9. De voorraad bij de N. H. M. in alle havens bedraagt heden 126,572 bossen en bij particulieren alhier 2290 bossen.

De afdoeningen van Batavia-Arak hebben bestaan uit: 40 leggers, ex *Stedinger* en 20 dito, ex *Prins Frederik der Nederlanden*; waarvan de prijzen niet bekend zijn, benevens 25 leggers, zeilende per *Anna en Elise*, tot ƒ 225 alles te Amsterdam.

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.